Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

48 йил чиқиши
№ 13 (13.275).
14 ЯНВАРЬ 1966 йил
ЖУМА
Баҳоси 2 тийин.

БУГУН ТОШКЕНТДА ЁШ ПАХТАКОР-МЕХАНИЗАТОРЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ V СЛЁТИ ОЧИЛАДИ

СЛЁТ ҚАТНАШЧИЛАРИГА АЛАНГАЛИ САЛОМ!

ЁШ ПАХТАКОР — МЕХАНИЗАТОРЛАР АНЖУМАНИ

Коммунистик етти йиллик ижодкор халқимизнинг ажойиб зафарлари билан якунланди. Совет кишилари янги беш йиллик режаларини муваффақият билан амалга ошириш учун 1966 йилнинг дастлабки кунлариданоқ фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Ленин комсомоли, партиямизнинг содиқ таянчи, ёрдамчиси комсомол аъзолари ота-боболаримизнинг меҳнат фронтидаги, жанг майдонларидаги шонли анъаналарига содиқ қолиб, жўшқин меҳнатлари билан етти йиллик зафарномасида янги саҳифалар очишди. Етти йилликда мамлакатимиз «оқ олтин» хазинасига мўлжалдагидан анча кўп пахта топширилди. Бунда ёшларимизнинг ҳиссаси катта. Деҳқончилик маданиятини кўтаришда, пахтачилик ишларини комплекс механизациялаш учун курашда республикаларнинг ёш деҳқонлари ғоят катта роль ўйнадилар.

Бултур Озарбайжонда ҳам, Қирғизистон, Тожикистонда ҳам, Қозоғистон, Туркманистонда ҳам, Арманистонда ҳам пахтачилик тарихида мисли кўрилмаган янги зафарларга эришилди. Республикамиз пахтакорлари мамлакат хирмонига 3 миллион 900 минг тоннадан кўпроқ «оқ олтин» топшириб, зўр қаҳрамонлик кўрсатдилар. Эндиликда Ўзбекистон пахта ҳосилдорлиги жиҳатидан жаҳонда биринчи ўринга чиқиб олди. Бунчалик катта хирмонни уйишда республикамиздаги комсомол-ёшлар озмунча тер тўкдими. Айниқса сув танқислигини мардонавор енгишда, техниканинг қудратини намойиш қилишда улар бутун пахтакорлар билан елкама-елка турдилар.

Ўзбекистон комсомол-ёшлари Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Турсуной Охунова, Маннон Жалолов, Қурбон Кенжаев, Ойим Камолова, Искандар Юсупов сингари ажойиб пахтакорлар-механизаторлар билан ҳақли суратда фахрланадилар. Бу азаматларнинг ёнига янги-янги новатор пахтакорлар қўшилмоқда. Қувондиқ Абдураззоқов, Ҳалима Азимова, Ҳажархон Файзуллаева, Турсуной Райимова ва бошқалар шулар жумласидандир.

Ўтган йили Ўзбекистон пахта далаларида салкам бир миллион тонна «оқ олтин» «зангори кема»ларнинг бункерларидан тўкилди. Ҳосилни мисли кўрилмаган қисқа муддатда йиғиштириб олиш учун курашда Фарғона ва Зарафшон водийсининг, Тошкент ва Бухоронинг, Сурхон воҳасининг, машъал Хоразмнинг, Қорақалпоғистоннинг комсомол-ёшлари катта жасорат кўрсатдилар. Пахта далаларида 10 мингдан ортиқроқ ёш механизатор «зангори кема» ларга дарғалик қилди. Пахтачиликни, хусусан энг сермеҳнат иш йиғим-теримни тўла-тўкис механизациялаштириш учун курашда пойтахт область — Тошкент комсомол-ёшлари байроқдор бўлмоқдалар. Бу областда ташкил этилган комплекс механизациялаштирилган звеноларнинг бошлиқлари бўлган комсомол-ёшлар мамлакатга мўл-кўл ва арзон пахта етказиб беришга муваффақ бўлдилар. Тошкент комсомолининг ташаббуси ҳар тарафлама диққатга сазовордир.

Эндиликда деҳқончилик ҳам индустриал меҳнатнинг бир турига айланиб бормоқда. Пахтачиликдаги барча сермеҳнат ишларни техниканинг елкасига ортиш, кам куч сарф қилиб, мўл ҳосил кўтариш учун кураш ёш пахтакорлар-механизаторларнинг энг муҳим вазифаларидир. Чунки, ташаббус кўпроқ ёшлар қўлида бўлиши керак. Улар ўз анъаналарига кўра ҳар бир янгиликнинг эгалари бўлишлари, оғир курашларнинг олдинги сафида туришлари керак. Буни яхши тушунган Ўзбекистон комсомоли бултур икки йил мобайнида камида 100 минг механизатор-пахтакор тайёрлаш учун курашдек ажойиб ташаббус билан майдонга чиқди. Комсомол-ёшлар ўз қишлоқларида, қишлоқ хўжалиги механизация мактабларида, «Узсельхозтехника» район бирлашмаларининг ҳузурида очилган курсларда, семинарларда ўқиб, техникани мукаммал эгаллаш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

Андижон областидаги «Савай», «Гулбоғ», Сирдарё областидаги «Пахтаорол» совхозларининг, Хоразм областидаги кўпгина колхозларнинг комсомол-ёшлари мураккаб агрегатларни ипидан-игнасигача ўрганиб олиб, чигит экишдан тортиб ҳосилни охирги кўрагигача йиғиштириб олишгача бўлган ишларнинг ҳаммасини механизация воситасида бажармоқдалар. Эндиликда улар ғўзани яганалаш, чеканка қилиш, суғориш каби мураккаброқ ишларни ҳам батамом техниканинг кучи билан бажаришга кўчишлари лозим. Комплекс механизациялашнинг муҳим звеноси билан пахтани машинада теришда ҳамон чалкашликлар учраб туради. Бундай кайфиятларга узил-кесил барҳам беришда ёш пахтакорлар намуна бўлишлари зарур.

Бугун Тошкентда ёш пахтакор-механизаторларнинг Бутуниттифоқ V слёти очилади. Ўрта Осиё, Қозоғистон, Озарбайжон ва Арманистондаги ёш пахтакор механизаторлар ўз анжуманига тарихий саналар арафасида тўпланмоқдалар. Шу йил март ойида жонажон партиямизнинг XXIII съезди, май ойида эса Ленин комсомолининг XV съезди очилади. Бепоён далаларда жавлон ураётган ёш пахтакор-механизаторлар бутун совет халқи сингари партиямизнинг съездини ҳам, Ленин комсомолининг съездини ҳам муносиб кутиб олиш учун ўзларига хос жўшқинлик билан курашишлари керак.

ВЛКСМ Марказий Комитети яқинда «Комсомолнинг етти йиллидаги меҳнат ишлари йилномаси»га бутун-бутун республика ташкилотларини киритди: Озарбайжон ва Туркманистон комсомол ташкилотлари пахтадан мўл ҳосил етиштириш ва уни йиғиб-териб олишда жуда актив қатнашганликлари учун мана шу «Йилнома»га ёзилдилар. Ўзбекистон комсомоли улкан пахта учун олиб борилган жангда донг қозонди.

Комсомолнинг тарихи — қаҳрамонлик, жасорат, жонажон партиямизга, халқимизга чексиз садоқат тарихидир. Партия, халқимиз, Ватан комсомол-ёшлардан янги қаҳрамонликлар, янги зафарларга эришишда мардлик жасорат кутади. Бугун ёш ленинчилар — ёш пахтакор-механизаторлар дўстлик даврасида кенг қучоқ очиб учрашар эканлар, бу учрашув оддий йиғин бўлмай, пахтакор республикалардаги ёшларнинг дўстлигини янада мустаҳкамлашга, илғор тажрибаларни кенг ўртоқлашишга, бир-бириддан ўрганиш, бир-бирига ўргатишга, шонли беш йилликнинг биринчи йилиданоқ пахта ҳосилдорлигини янада оширишга, мамлакатга мўл-кўл «оқ олтин» етказиб беришга хизмат қилажак, бунга зўр ишонч бор.

Бугун турсунойчилар, Ўзбекистон ва Туркманистон, Қозоғистон ва Қирғизистон, Тожикистон ва Озарбайжон, Арманистон Совет республикаларидаги ёш пахтакор-механизаторлари совет пахтачилигини янада ривожлантириш истиқболлари ҳақида маслаҳатлашадилар. Бу тарихий йиғин ҳаётбахш совет ватанпарварлиги, халқлар дўстлигининг, улуғ Коммунистик партия тарбиялаган ва чиниқтираётган совет ёшлари янги зафарларни қўлга киритиш учун ҳамиша тайёр турганлигининг тағин бир улкан намойиши бўлажак.

«Комсомол ҳаётнинг барча соҳаларида, — дейилади КПСС Программасида, — янада кўпроқ ташаббус ва ғайрат кўрсатиши, ёшларнинг активлигини ва меҳнат соҳасида қаҳрамонлигини ривожлантириши керак».

Ҳеч шубҳа йўқки, Ленин комсомоли, ёш пахтакор-механизаторлар улуғ муаллим — партиянинг бу ишончини тўла оқлайдилар!

Ёш пахтакор-механизаторларнинг Бутуниттифоқ слётига кўплаб ёшлар келишди. Суратда: Қорақалпоғистон АССР, Хоразм ва Андижон областларидан слётга келган бир группа делегатлар.

КПСС XXIII СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

ЯНГИ УЙЛАР

Тўртинчи микрорайонни «Наманган Чилонзори» дейиш одат бўлиб қолган.

«Наманган Чилонзори» кенгаймоқда. Унинг ёнида бешинчи микрорайон барпо қилинмоқда. Дастлабки учта 44 квартирали уй ҳам тайёр бўлди. Унинг ёнида яна янги иморатга пойдевор қўйиляпти.

Т. СУЛАЙМОНОВ.

200 МИНГ СЎМЛИК ТРИКОТАЖ

БУХОРО. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Трикотаж фабрикасининг меҳнатсевар коллективи янги йилни пландан ташқари қарийб 100 минг сўмлик аъло сорт трикотаж кийимлар ишлаб чиқариш билан кутиб олган эди. Яқинда фабрика директорининг ўринбосари ўртоқ И. Яхёев қуйидагиларни айтди:

— Бухоро трикотаж фабрикасининг чеварлари шу кунгача 200 минг сўмлик сифатли трикотаж кийимлари ишлаб чиқардилар.

Бухоро трикотаж фабрикасининг меҳнатсевар ишчилари, инженер-техник ходимлари КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорларини амалга ошира бориб, 1966 йил биринчи квартали планини 20 мартда адо этиш учун курашмоқдалар.

ИЛҒОРЛАР

Вольфрам қазиб олинаётган кондамиз.

Конда ҳаёт қайноқ. Ҳар бир киши кўпроқ маъдан қазиб олиш, уларни вагонеткаларга тезроқ ортиб жўнатиш тараддудини кўраётир. Мастер А. Сембиев раҳбарлик қилаётган смена коллективи ишлаб чиқаришда алоҳида ибрат кўрсатаётир.

Пармаловчилар, проходкачилар, портлатувчилар ва ер остида ишловчи бошқа касб эгалари резервлардан ўринли фойдаланиб, КПСС XXIII съездига муносиб меҳнат совғалари тайёрламоқдалар. А. Орипов, С. Жўмаев, Ф. Бурганов, А. Тўхтаев, О. Худойқулов сингари забардаст ишчилар 10-12 йилдан бери шу конда намунали меҳнат қилиб келмоқдалар. Ҳар сменада нормага қўшимча 30-35 процент миқдорида маҳсулот тайёрлашга муваффақ бўлиняпти.

Самарқанддаги «Капитальная» шахтасининг ҳар бир ишчиси съезд олди мусобақасида қувончли натижаларга эришаётир.

М. ҚОБУЛОВ.

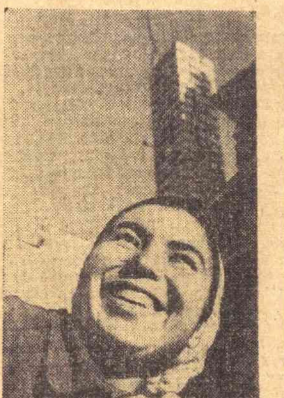

Гулсара Абдушарипова беш йилдан буён бинокор бўлиб ишламоқда. У ғишт теришнинг ҳаддини олган. Партиямизнинг навбатдаги съезди шарафига олган мажбуриятларини шараф билан адо этмоқда. Чапдаги суратда Урганч шаҳридаги 4-қурилиш бошқармасининг эпчил ғишт терувчиси Г. Абдушарипова. Ўнгдаги суратда Хива шаҳридаги тикув фабрикасининг чевар тикувчиси Назира Отаевани кўриб турибсиз. Фабрика ишга тушгандан буён самарали меҳнат қилиб келаётган бу илғор ишчи ҳар куни планга қўшимча маҳсулот тайёрлашга муваффақ бўляпти.

А. Тўраев фотолари.

АСОСИЙ ЭЪТИБОР — КАДРЛАРГА

ЎЗБЕКИСТОН КОМСОМОЛ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИДАН

Ўзбекистон комсомол ташкилоти ёшларнинг иззат-ҳурматига сазовор бўлган кўпгина яхши ташкилотчиларни тарбиялаб етиштирди. Комсомол кадрларнинг составы йил сайин яхшиланмоқда, уларнинг умумий билим ва ғоявий савияси ўсиб бормоқда. Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг 13 январда бўлиб ўтган пленумида шу тўғрида гапирилди. Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Х. Абдуллаева комсомол комитетларининг комсомол кадрлари ва активларни танлаш ҳамда тарбиялаш соҳасидаги ишларини янада яхшилаш тўғрисида доклад қилди.

Республика комсомолининг XVII съездидан кейин ўтган тўрт йил ичида комсомол ташкилотларининг сафи анча кенгайди. Комсомол аъзоларидан қарийб 450 минг киши моддий бойлик ишлаб чиқариш соҳасида меҳнат қилмоқда.

Пленум қатнашчилари асосий эътиборни комсомол кадрлари ва активларни танлаш ҳамда тарбиялашдаги камчиликларни йўқотишга қаратдилар. Ёшларнинг сиёсий ва ишчанлик хислатлари, ғоявий жиҳатдан чиниққанлиги, сиёсий фаолият натижалари, ташкилотчилик қобилиятлари уларни комсомол ишига кўтаришда асосий мезон бўлиши керак эканлиги таъкидланди.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов нутқ сўзлади.

Муҳокама этилган масала юзасидан қарор қабул қилинди.

Пленум Ўзбекистон комсомолининг XVIII съездини 1966 йил 15 мартда чақиришга қарор қилди.

Пленумнинг ишида ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари В. Т. Дувакин қатнашди. (ЎзТАГ).

Советлар мамлакатида

ТАСС МУХБИРЛАРИНИНГ ХАБАРЛАРИДАН

● ХАБАРОВСК. Яқинда қарийб 200 километр масофадаги Хабаровск-Биробижан юқори вольтли линияси ишга туширилди. Қурувчилар ҳозирча мамлакатда ягона ўзига хос оригинал электр линиясини Амур дарёси устидан тортдилар. Линиянинг узунлиги тўрт ярим километрга яқин.

● ФРУНЗЕ. Қирғизистоннинг янги саноат маркази — Қаиндида қурилган гўшт комбинатининг биринчи навбати фойдаланишга топширилди.

Янги корхона цехлари такомиллаштирилган ускуналар билан жиҳозланган.

● ЖАЛОЛОБОД, (Қирғизистон ССР). Қирғизистоннинг жанубида ҳаво одатдан ташқари илиқ келди. Денгиз сатҳидан 1750 метр баланд тоғларда ҳам термометр ҳавонинг 20 градусгача иссиқ бўлишини кўрсатмоқда. Оқтеракда Бухоро бодоми гуллади, гўзал мажнунтол куртак ёза бошлади.

● ТБИЛИСИ. Грузия совхоз ва колхозлари Болгариядан «Болгар», «Мускат», «Шасла» ва бошқа навли ўн миллиондан ортиқ узум кўчатини олдилар. Соҳибкорлар обҳавонинг яхши келганлигидан фойдаланиб, қисқа вақт ичида барча кўчатларни ўтказиб бўлдилар. Уч минг гектардан кўпроқ майдонга кўчат ўтказилди.

● ЛИПЕЦК. Вешеловскдаги «Красний колос» совхози сут-товар фирмасининг чорвадорлари қорамолдан Липецк областида рекорд миқдорда бузоқ олдилар. Ўтган йили бу ерда ҳар юз сигирдан 102 тадан бузоқ олинди. Уларнинг ҳаммаси зотли бузоқлардир.

● ВИДНОЕ (Москва области). Москвадаги кокс-газ заводининг ҳавони ажратиш установкаларида соф аргон олинди. Бу инерт газ халқ хўжалигида кенг фойдаланилади.

РАСМИЙ ХАБАРЛАР

КАТТА ЎЗГАРИШЛАР

УЛАН-БАТОР, 12 январь, (ТАСС). Ҳукумат уйида берилган нонушта зиёфатдан кейин шаҳар бош архитектори Б. Чимид Монголия пойтахтининг ривожланиш тарихини ва истиқболларини совет меҳмонларига ҳикоя қилиб берди.

Шундан сўнг Совет партия-ҳукумат делегациясининг аъзолари давлат Марказий музейига боришди.

МХР Фанлар академиясининг президенти Б. Ширендиб музейда изоҳлар бериб турди.

Музейни кўриб бўлгандан кейин Совет делегацияси аъзолари ҳурматли меҳмонлар дафтарига қуйидаги сўзларни ёзиб қўйишди:

Совет партия-ҳукумат делегацияси Монголия давлат музейининг бой экспозицияси билан ғоят қизиқиб танишди. Бу экспозиция Монголиянинг ажойиб, ранг-баранг ва мисли йўқ гўзалликка эга бўлган табиати ҳақида мукаммал ва мароқли тарзда ҳикоя қилади. Мамлакатнинг ғоят бой табиий ресурслари Монголия Халқ Республикасининг социализм қурилиши йўлидан янада муваффақиятли равишда олға босиши учун яхши негиздир.

Қаҳрамонона, ижодий меҳнати билан ўз гўзал ватанининг кўпгина табиий бойликларини ҳозирдаёқ инсонга хизмат қилдираётган монгол халқига социалистик қурилиш фронтида янги зафарлар тилаймиз.

МУЗОКАРАЛАР БОШЛАНДИ

УЛАН-БАТОР, 13 январь. **(ТАСС махсус мухбирлари).** Бугун бу ерда ҳукуматнинг «Их-тэнгэр» резиденциясида КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Л. И. Брежнев бошчилигидаги Совет Иттифоқи партия-ҳукумат делегацияси билан Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Ю. Цеденбал бошчилигидаги Монголия Халқ Республикаси партия-ҳукумат делегацияси ўртасида музокаралар бошланди.

ДЕҲЛИДА УЧРАШУВ

ДЕҲЛИ, 13 январь. (ТАСС). СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин кеча Л. Б. Шастри хотирасига бағишлаб ўтказилган мотам митингидан кейин Афғонистон Бош министри М. Ҳ. Майвандвал билан учрашди ва суҳбатлашди. Дўстона вазиятда ўтган суҳбатда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбонов қатнашди. Шу куни А. Н. Косигин Лорд Маунтбэттенни унинг илтимосига биноан қабул қилди. Маунтбэттен Л. Б. Шастрини дафн этиш маросимида Англия давлати бошлиғининг вакили бўлиб қатнашган эди.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ПЕКИНДА

ПЕКИН, 13 январь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзоси, Марказий Комитет секретари А. Н. Шелепин бошчилигидаги Совет Иттифоқи делегацияси Вьетнам Демократик Республикасига қилган визитидан Ватанига қайтаётиб бугун Пекинга келди.

Пекин аэродромида Совет делегациясини ХКП Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, ХХР Давлат кенгаши бошлиғининг ўринбосари Ли Сянь-Нянь, ташқи ишлар министрининг ўринбосари Ван Бинь-Нань ва Хитойнинг бошқа расмий кишилари, Вьетнам Демократик Республикасининг Хитой Халқ Республикасидаги муваққат ишлар вакили Хоанг Бак, социалистик мамлакатлар ва бошқа чет мамлакатлар дипломатия миссияларининг бошлиқлари, Жанубий Вьетнам озодлик миллий фронти Пекиндаги доимий вакиллигининг ходимлари кутиб олдилар.

СССРнинг ХХРдаги элчиси С. Г. Лапин, Пекиндаги бошқа совет муассасаларининг вакиллари, шунингдек Пекиндаги чет эл мухбирлари ҳам Совет делегациясини кутиб олиш учун аэродромга келдилар.

А. Н. Шелепинни ва делегация аъзоларини Совет делегацияси учун ажратилган резиденциягача Ли Сянь-Нянь узатиб қўйди.

ПЛАН ИМЗОЛАНДИ

12 январда Москвада Совет Иттифоқи билан Афғонистон ўртасида 1966 йилги маданий ва илмий ҳамкорлик плани имзоланди. (ТАСС).

«ЖИПСЛИК ВА БИРЛИК МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ»

Ш. Р. Рашидовнинг «Мундо» газетасига берган интервьюси

ГАВАНА, 13 январь. (ТАСС). Гавана конференцияси — империализмга, эски ва янги мустамлакачиликка қарши, миллий мустақиллик учун, тинчлик, демократия ва социал тараққиёт учун курашаётган халқлар бирдамлигининг янги босқичи, янги маррасидир, деди уч қитъа халқлари бирдамлиги конференциясида қатнашаётган Совет делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов «Мундо» газетасига берган интервьюсида. Бу интервью кеча газетада эълон қилинди.

Ҳозирги кунда, деди у, планетамиздаги барча халқларнинг нигоҳи Гаванага қаратилгандир.

Қардошлик, бирдамлик ва бирликнинг бундай мўътабар, кенг йиғини ҳали ўтказилмаган эди. Ўз мустақиллиги учун курашаётган, мустамлакачилик асоратидан озод бўлган халқларнинг вакиллари, социалистик давлатларнинг, ўз сафларида неча юз миллион кишиларни бирлаштирувчи энг йирик халқаро демократик ташкилотларнинг, чунончи, жаҳон касаба союзлари федерацияси, жаҳон тинчлик кенгаши, Хотин-қизлар жаҳон демократик федерацияси, Демократик ёшлар жаҳон федерациясининг вакиллари, — бизларнинг ҳаммамиз Гаванага тўпландик. Европадаги социалистик мамлакатларнинг, жумладан, Германия Демократик Республикаси билан Венгриянинг вакиллари биринчи марта мана шундай конференцияда кузатувчи бўлиб қатнашмоқдалар. Мана шуларнинг ҳаммасида, деб уқтирди Совет делегациясининг бошлиғи, ҳозирги замондаги асосий революцион кучларнинг буюк умумжаҳон бирлиги ўз аксини топмоқда. Бундан буён эришиладиган ғалабаларнинг энг зарур шарти бўлмиш жипслик билан бирлик — бизнинг мақсадимиз эканлигини конференциянинг юксак минбаридан биз яна бир карра таъкидлаб гапирдик. Делегациямиз аъзолари конференция комиссияларида худди мана шу йўлни изчиллик билан ўтказмоқдалар. Биз, совет кишилари учун, деб сўзини давом эттирди Рашидов, империализмга қарши, реакция ва жабр-зулм кучларига қарши курашдаги муштарак манфаатлар ҳамма нарсадан устундир. Пролетар интернационализми бурчига содиқ бўлган бизнинг халқимиз миллий мустақилликни қўлга киритишда, уни империалистларнинг тажовузларидан қаттиқ ҳимоя қилишда, янги ҳаёт барпо этишда Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқларига ёрдам бериб келди ва ёрдам бераверади.

Сўнгра, Совет делегациясининг бошлиғи конференциянинг бутун иши қаҳрамон Вьетнам билан жанговар бирдамлик, Вьетнамнинг агрессорларга қарши адолатли курашида унга ёрдам кўрсатиш учун барча куч ва воситаларни сафарбар этиш руҳи билан суғорилганлигини таъкидлади.

Ҳар бир янги йилга ном қўйиш Кубада яхши традиция бўлиб қолган. Бир неча кун муқаддам ўртоқ Фидель Кастро шу традицияга биноан, 1966 йилни «Бирдамлик йили» деб эълон қилди. Бунда чуқур символик маъно бор. Чунки худди мана шу ерда, Кубада янги йилнинг дастлабки кунларида уч қитъа халқларининг бирдамлиги бунёдга келди, Гавананинг жанговар руҳи шу бирдамликнинг байроғи бўлади.

Рашидов мана шу ерда уч қитъа конференциясини ўтказиш имкониятини яратиб бериш юзасидан ғоят катта иш олиб борган кубалик дўстларга ташаккур билдирди.

ЁШ ПАХТАКОР–МЕХАНИЗАТОРЛАР, ДЕҲҚОНЧИЛИК МАДАНИЯТИНИ КЎТАРИШ, ТЕХНИКАНИ КЕНГ ҚЎЛЛАНИШДА ОЛДИНГИ САФДА БЎЛИНГИЗ!

Тожикистон ССР Фархор районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг илғор механик-ҳайдовчиси ўртоқ Р. Рашидова.

Қирғизистон ССР Уш областининг Қорасув районидаги Карл Маркс номли колхознинг механик-ҳайдовчиси Муножат Эрматова.

Қорақалпоғистон АССР, Тўрткўл районидаги Максим Горький номли колхознинг моҳир механик-ҳайдовчиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Сора Тўхтабоева.

Сурхондарё область, Денов районидаги «8 март» колхозининг бригада бошлиғи Холмурод Хўжамбердиев.

ЎЗБЕКИСТОНДА 1957 ЙИЛДА УЧТА КОМПЛЕКС МЕХАНИЗАЦИЯЛАШГАН КОМСОМОЛ-ЁШЛАР БРИГАДАСИ ИШЛАГАН БЎЛСА 1965 ЙИЛГА КЕЛИБ БУ БРИГАДАЛАРНИНГ СОНИ 2 МИНГДАН ОШИБ КЕТДИ.

1965 ЙИЛИ ПАХТА ДАЛАЛАРИДА 20 МИНГГА ЯҚИН «ЗАНГОРИ КЕМА» ИШЛАДИ.

Суратда: (чапдан) слёт қатнашчилари — Тошкент область, Янгийўл районидаги «Қизил Октябрь» колхозининг бригада бошлиғи Саодат Турдиалиева, Тожикистон ССР Восе районидаги Ленин номли колхознинг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи Чўригул Шарипова, Қирғизистон ССР Уш области Қорасув районидаги «Қорасув» совхозининг бригада бошлиғи Хурманбек Ожибоев, Бухоро область, Ғиждувон районидаги «Тошработ» колхозининг бригада бошлиғи Саттор Элниёзов.

А. Тўраев фотоси.

СЕВГАН КАСБИМИЗ

Кейинги йилларда ёшларда қишлоқ хўжалик техникасига қизиқиш жуда кучайди. Бу, албатта, ҳаёт талаби. Чунки эндиликда пахтачилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини техникасиз тасаввур этиб бўлмайди. Механизация — ёшларнинг севган касби бўлиб қолди. Мен ҳам бошқа ёш дўстларим сингари механизацияни иштиёқ билан ўргандим. Ўтган йили совхозимиздаги комплекс механизациялашган звенога бошчилик қилдим.

Етти йилликнинг охирги йилида 30 гектар майдонга чигит экдик. Ҳамма ишни механизмлар ёрдамида бажардик. Натижада, ҳосил мўл бўлди. 20 гектар майдондан бир марта териб олинган пахтанинг ўзи билан планни ошириб бажардик. Гектаридан 30 центнердан ҳосил олдик. Мен ўзим «зангори кема» бункеридан 120 тонна дурдона тўкдим.

Республикамизнинг жуда кўп хўжаликларида ёш пахтакорлар бошлиқ бригада ва звенолар гектаридан 40 центнергача етказиб пахта териб олдилар. Бизнинг ҳам бу йилги мақсадимиз катта. Ҳосилдорликни янада ошириб, пешқадамлар сафига қўшилиш учун ҳаракат қиламиз. Бу соҳада механизация бизга мадад бўлади. Мен звеномиздаги дўстларимга пахта териш машинасини бошқаришни ўргатишга аҳд қилдим. Звенонинг ҳар бир аъзоси механизатор бўлмагунча, пахта етиштиришни комплекс механизациялаш йўлларини мукаммал ўрганиб олмагунча кўнглимиз тинчимайди.

Тошкентда чақириладиган Бутуниттифоқ пахтакорлар слёти биз ёшларга катта мактаб бўлади. Пахта далаларининг энг яхши кишилари, илғор механизаторлари билан учрашамиз. Тажрибаларимизни бир-биримиз билан ўртоқлашамиз. Ҳар биримиз ишлаётган хўжаликда Валентин Тюпко, Жавод Кўчиев, Мамажон Дадажоновларнинг ҳақиқий издошлари етишиб чиқиши, турсунойчилар сафи янада кенгайиши учун курашамиз. Слётда ёш механизатор кадрлар ҳақида яхши сўзлар айтилса, Ўзбекистон комсомолининг 100 минг механизатор тайёрлашга ёрдам бериш ҳақидаги ташаббусининг яхши натижалари ҳикоя қилинса, мақсадга мувофиқ бўлур эди.

Г. МИРЗАМБЕТОВА,

Қорақалпоғистон АССР, Чимбой районидаги Калинин номли совхоз комплекс механизациялашган комсомол-ёшлар звеносининг бошлиғи.

ЁШЛИК ШИЖОАТИ

Ёшлик нима билан гўзал? Менимча, жўшқинлиги, тошқинлиги, ғайрат-матонати, пок муҳаббати, садоқати, ҳамиша ёниб туриши, серзавқлиги билан гўзал. Ёшликни кўпинча баҳорга ўхшатишади. Менимча, ёшликда баҳор жилваси, гўзаллиги, ёз заҳматкашлиги, куз саҳийлиги сингари барча фазилатлар жамлангани яхши.

Биз қишлоғимизнинг комсомол-ёшлари билан фахрланамиз. Биз, қишлоқ ёшлари кекса гвардияга — коммунистларга ҳавас билан қараймиз, уларга тақлид қилишга, муносиб бўлишга интиламиз. Нега десангиз, қишлоғимизда, колхозимизда Улуғ Ватан урушининг қаҳрамонлари — жанг ва шавкатли меҳнат қаҳрамонлари, меҳнат ветеранлари бор. Улар ҳозир кексайиб қолишган бўлса ҳам, колхоз тузумининг ғалабаси учун, халқ бахт-саодати учун кураш йўлида ҳеч нарсани аяшмаган.

Мисол учун узоққа бориб ўтирмайман. Колхозимизнинг раиси Қурбонали ака Ёдгоровни олайлик. Қурбонали ака оддий колхозчиликдан иш бошлаган. У сувчилик ҳам, косибчилик ҳам қилган. Улуғ Ватан уруши даврида, Ватанимиз бошига мусибат тушганида кетмонни қолдириб қўлига милтиқ ушлаб, фронтга жўнаган. Урушда қаҳрамонлик кўрсатиб, орден, медаль олган, ярадор бўлиб қишлоғимизга қайтиб келган. Тағин колхозда сувчилик, бригадирлик қилган. Ўқиб агроном бўлиб етишди. Эндиликда у Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор, кўкрагида қўш-қўш орден, медаллари бор. Хўш, бундай одамга ким ҳавас билан қарамайди?

Колхозимизнинг муваффақиятлари билан қизиқсангиз фахрлансақ арзийдиган ютуқларимиз кўп. Бултур колхозимиз 2.500 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан, жами 10 минг тонна пахта топширди. Шуниси қувончлики, 28 пахтачилик бригадасининг ҳаммасида ҳам мажбурият ортиғи билан бажарилди. Ҳ. Азимова, Ҳ. Мингқулов, А. Холбоев, Б. Чориев, А. Юсупов, М. Маматқулова ўртоқлар бошлиқ бригадаларда гектаридан 45-52 центнердан ҳосил кўтарилди.

Бунчалик катта ғалабани қўлга киритишда колхозимиздаги ёш деҳқонлар, механизаторлар катта роль ўйнадилар. Ёш пахтакор Мунаввар Маматқулова бошлиқ бригада гектаридан 44 центнердан ҳосил олишга муваффақ бўлди.

Мен опам ҳақида икки оғиз сўзлаб бермоқчиман. Қишлоғимизда Ҳалима Азимовани — опамни ҳамма ҳурмат қилади. У раҳбар бўлган бригада ўтган йили 72 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 45 центнердан «оқ олтин» топширди. Ундан аввалги йили ҳам колхозда энг юқори ҳосил олишга муваффақ бўлган эди.

Ватанимизда кимки ҳалол меҳнат қилса, қадрқиммат топади. Менинг опам ҳам мамлакатга мўлкўл пахта етказиб беришда астойдил тер тўккани учун аввалги йили Ленин ордени билан мукофотланди.

Менинг ўзим 11-синфни битиргач, теримчи бўлиб ишладим, кейин ўқиб, механик-ҳайдовчи бўлиб етишдим. Турсунойчи бўлиш осон эмас экан. Машинани юргизишни билиш қийин эмас, лекин ҳамма гап унинг йўлидаги ғовларни қулатиб, машинанинг кучидан деҳқонлар умид қилгандек фойдаланишда.

Мен тажрибали механизаторларнинг маслаҳатларига қулоқ солдим, уларнинг иш усулларини ўрганиб, 1965 йилда машина бункеридан катта хирмонга 120 тонна пахта тўкишга муваффақ бўлдим. Колхозимиздаги 68 механизациялаштирилган звенонинг кўпчилигида техниканинг кучидан самарали фойдаланилди. Натижада пландаги 2.100 тонна ўрнига 2.200 тонна пахта машинада териб олинди.

Ҳозир колхоздаги комсомол-ёшлар агрозоотехника курсларида астойдил ўқимоқдалар, хусусан йигит-қизларнинг механизаторликка ҳаваси зўр. Биз ёш пахтакорларнинг Бутуниттифоқ V слётини мусобақани қизитиб, кўклам экиш кампаниясига ҳамма нарсани тахт қилиб қўйишдек муносиб совға билан кутиб олмоқдамиз.

Колхозимиз ёшлари фақат меҳнатдагина эмас, ҳаётда ҳам ҳаммага намуна бўлиш учун курашмоқдалар. Қиш кунларида нима кўп, тўй кўп. Кўпгина ёшлар тўйларни янгича ўтказмоқдалар. Шу билан бирга биз, комсомол-ёшлар маърифат гулларини бутун қишлоқ аҳолиси ўртасида тарқатиш учун курашмоқдамиз.

Ёшлик ажойиб орзу-умидлари, юксак идеаллари, янгича урф-одатлари, янгича ўйлари, янгича тўйлари билан ҳам гўзал. Биз қалбимиз қўрини, ёшлик шижоатиматонатини севикли Ватанимизга бағишлаймиз!

Ҳ. ФАЙЗУЛЛАЕВА,

Денов районидаги генерал Собир Раҳимов номли колхоз механик-ҳайдовчиси.

ЯНГИ МАРРАЛАРГА

Етти йилликнинг охирги йили Озарбайжон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари учун, айниқса республика пахтакорлари учун буюк ғалаба ва қатъий бурилиш йили бўлди. Улар олға қараб жуда катта қадам қўйдилар. План ва социалистик мажбуриятлар ўз вақтида бажарилди. «Оқ олтин» усталари ўз сўзлари устидан чиқиб, муддатидан анча олдин — 19 октябрда ғалаба рапорти бердилар. Давлатга планда кўзда тутилган 300 минг ўрнига 344 минг тонна пахта сотилди. Бу ғалабага эришишда қишлоқ комсомол ва ёшлари катта роль ўйнадилар. 1239 комсомол-ёшлар коллективининг ҳаммаси ўз мажбуриятини шараф билан бажарди.

Ағжабеди районининг комсомол ва ёшлари ўтган йили ҳаммадан яхши меҳнат қилдилар. Улар пахтакор районлар ўртасида биринчи бўлиб планни бажардилар ва илғорликни мавсум охиригача қўлдан бермадилар. Озарбайжон ЛКСМ Марказий Комитетининг аъзоси, Самед Вурғун номли колхознинг звено бошлиғи Малоҳат Мамедова йиллик топшириқни ўн иш кунида бажариб, гектар бошига 35 центнердан «оқ олтин» олди. Марал Сулаймонова (Агдам райони), Малоҳат Мамедова (Ағжабеди райони), Габил Султонов (Курдамир райони), Исо Ризаев (Соатли райони) бошчилик қилган коллективлар етти йилликда ВЛКСМ шонли ишлари йилномасига ёзиб қўйилди.

Ёшлар ўртасида социалистик мусобақани кенгайтириш, унинг боришини контроль қилиб туриш, илғорларни рағбатлантириш яхши самаралар берди.

Маълумки, қишлоқ хўжалигини ва айниқса пахтачиликни ривожлантириш, маҳсулот таннархини камайтириш учун замонавий техникага кенг йўл очиб бериш катта роль ўйнайди. Механизаторларнинг умумий таълими ана шу масалани ҳал қилишнинг энг яхши калитидир. Республикада қишлоқ механизаторларининг катта отряди ўсиб етишди. Эндиликда Озарбайжонда Сардор Имралиев, Мансур Каримов, Атлас Мамедова, Алирза Гасанов, Инглаб Алиев ва бошқа неча ўнлаб қобилиятли механизаторлар бор. Улар ерга, экинга ва машинага тўғри муносабатда бўладилар. Улар ҳосилдорликни йил сайин оширмоқдалар, бу иш учун ўзларининг кучғайратларини сира аямайдилар.

Жданов районидаги 3-совхознинг механик-ҳайдовчиси, СССР Олий Советининг депутати Сардор Имралиев ўтган йили машина билан 310 тонна пахта терди. 5-совхознинг механикҳайдовчиси Алирза Гасанов машинада 231 тонна, Товфиқ Магеррамов 225 тонна, Имишли районидаги «Араз» колхозининг механик-ҳайдовчиси, Озарбайжон ССР Олий Советининг депутати Атлас Мамедова 158 тонна пахта терди. Пушкин районидаги Самед Вурғун номли колхознинг ёшлари бутун ҳосилнинг 80 процентини машинада тердилар.

Лекин бундан пахтачиликнинг механизация даражаси етарли деган маъно келиб чиқмайди. Ўтган йили республикамиз пахта сотиш давлат планини бажарган бўлса ҳам, лекин машина терими плани бажарилмай қолди. Айрим хўжаликларнинг раҳбарлари қолоқ фикрда бўлиши, баъзи агроном ва мутахассисларнинг лапашанглиги бунга сабаб бўлди.

Республика пахтакорлари янги беш йилликнинг биринчи йилида давлатга 320 минг тонна «оқ олтин» сотишни мўлжалламоқдалар. Ғалаба янги ишларга илҳомлантиради, дейдилар. Ҳақиқатан ҳам шундай. Озарбайжон қишлоқларининг йигит ва қизлари бу йилги улкан маррани ҳам муваффақиятли эгаллашга қатъий бел боғлаганлар.

Қодир НАГИЕВ,

Озарбайжон ЛКСМ Марказий Комитети комсомол органлари бўлимининг мудири.

БОБОДЕҲҚОН БОЛАЛАРИ

Ленин номли колхоз далалари икки дарё оралиғида ястаниб ётибди. Олисда тракторлар гувуллайди. Улар бирин-кетин ремонт устахонасига кетишяпти. Қайси бир механизатор трактор рулини эпчиллик билан бошқариб дала томон йўл оляпти.

— Обкатка қиляпти, — деди ҳалигача индамай келаётган раис бобо. Тракторини ҳаммадан олдин тайёрлаб қўйди азамат. 77 ёшли ҳурматли Саид бобомизнинг ўғли Шарифжон бу. У укаси Неъмат ва ўғли Шакар билан бирга 1964 йили тюпкочи звено ташкил этди. Звенога рафиқаси Ҳикматой, келинлари Нортошой ҳамда Муқаддамхонларни ҳам аъзо қилиб олишди. Отаси билан онаси Холбуви кампир ҳам кўмаклашиб туришади. Қозон-товоқлари ҳам, топган-тутганлари ҳам бирга. Шариф билан унинг ўғли Шакар — механизатор. Механизатор бўлганда ҳам қандоқ денг? Ҳар қандай машинани бемалол бошқаришаверишади.

Суҳбатимиз энди қизиётган бир пайтда рўпарадан бир киши кўринди:

— Шариф!—деди раис ҳайрон бўлиб. Мен сени ҳу анави тракторни ҳайдаяпти деб ўйлабман. Нега яёв кетяпсан? Машинага ўтир. Тракторни ўғлинг обкатка қиляптими дейман?

— Ҳа, у ёқ-бу ёғини текшириб кўрмоқчи.

Бирпасда Шакарга етиб олдик. У тракторни бир четга буриб тўхтатди. Биз ҳам машинадан тушдик. Салом-аликдан сўнг раис Шариф ака билан Шакарнинг кифтига қўл ташлаб, бундай деди:

— Бутун бир оила тюпкочи звено ташкил этиб ишлаётганликларингни мухбирларга икки оғиз қилиб гапириб бердим. Қани буёғини қайси биринг давом эттирасан?

Шакар ийманибгина отасига қаради. Шариф ака бўлса:

— Тракторни ҳам, пахта териш машинасини ҳам мендан кўра сен кўпроқ ҳайдадинг ўғлим, тортинмай гапиравер, — деди.

— Звено бошлиғимиз сизку, — деди-ю, Шакар уялинқираб ютиниб-ютиниб олди.

— Иш билган одам гапни ҳам билмоғи керак. Звеновойнинг ўн қўли, биринчи муовини ўзингсан-ку.

— Каттақўрғондаги механизация билим юртини тамомлаб келгач, оиламизда тюпкочи звено тузиш тўғрисида бобомга сўз очдим, — деб гап бошлади Шакар. — У киши таклифимни маъқул топиб, отам билан ҳам маслаҳатлашишни насиҳат қилдилар. Отамга гап қотдим. Рози бўлдилар. 1964 йили оиламизда механизациялашган тюпкочи звено ташкил этиш иштиёқи борлиги ҳақида колхоз правлениеси ва партия ташкилотига мурожаат қилдик. Йўқ дейишмади. Лекин ернинг энг ёмонини беришди. Биз ҳам тантилик қилдик.

Ахир, яхши ердан ҳамма ҳам мўл ҳосил олаверади-да. Қани, ташландиқ ерда ҳам юқори ҳосил етиштириб кўринг-чи? Ниҳоят серўт, шўрҳок ва зах ердан 43 гектарини ўзлаштирдик. Отам билан иккимиз трактордан тушмадик десак бўлади. Келинойимлар сув тутишди, далага гўнг чиқаришди. Неъмат амаким бош сувчи бўлди. Бобом ва бувим ҳам тек туришмади. Шундай қилиб, дастлабки йили гектаридан 26 центнердан пахта топшириб, планни ошириб адо этдик. Пахтадан келган даромад оиламизнинг умумий хазинасига тушди.

Етти йилликнинг сўнгги босқичида 43 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан «оқ олтин» топшириб, ҳосилдорлик бир йилдаёқ 9 центнер кўтарилди. Техникага таяниб қилинган астойдил меҳнат маҳсули бу.

Биз ўша куни колхоз раиси, СССР Олий Совети депутати Отақул Ҳусанов билан бирга механизаторлар оиласи далаларини айландик. Экин майдонларининг ҳаммаси сифатли шудгорлаб қўйилган. Ҳозир ҳар гектарига мўлжаллаб 12 тоннадан гўнг жамғарилибди. Ҳайдов трактори кўкламга шай, сув шохобчалари тозаланган. Кекса Саид бобонинг эса қувончи ичига сиғмайди. Ҳисоб-китоб қилинганида звено аъзолари даромади 12 минг 543 сўмга етганлиги аниқланибди. Оиладагилар шу пулнинг бир қисмини «Волга» автомашинаси сотиб олишга ажратишибди.

Қишлоқдан қайтаётганимизда раис бундай деди:

— Саидбобо колхоз тузилгандан буён бетиним ишлайди. Суяги меҳнатда қотган отахонларимиздан — ўғли Шариф билан невараси Шакар ҳам, бошқа оила аъзолари ҳам шу бобо деҳқоннинг болалари-да!

Л. ЭРГАШЕВ,

С. ҚОДИРОВ,

«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

Ахлоқ ва одобга доир

УСТОЗ МЕҲРИ

Биз, ўқитувчилар мактабда тарбияланаётган болаларнинг соғлом, баркамол бўлиб ўсиши учун ҳамиша қайғуришимиз керак. Бизнинг кўз олдимизда улар фақат шогирдгина эмас, балки, ўз қувончлари, ташвишлари, орзулари билан яшовчи, келажакда жамиятимизга пойдевор бўлувчи кишилардир. Шунинг учун биз уларга чуқур билим берибгина қолмай, балки инсоний меҳримизни ҳам бағишлашимиз керак. Уларнинг ўқишига ҳам, сиҳат-саломатлигига ҳам, оилавий аҳволига ҳам эътибор беришимиз зарур. Улар бирор ёрдамга муҳтож бўлса, сира эринмай, кўмагимизни аямаслигимиз лозим. Чунки, биз, В. Белинский айтганидай, ўз уруғидан униб келаётган ниҳолларни парвариш қилувчи боғбонлармиз.

Соғ танда соғ ақл дейдилар. Шу туфайли биз ўқувчиларимизнинг соғлом ўсиши учун доимо жон куйдиришимиз, ғамхўрлик қилишимиз керак.

Бундан бир неча йил илгари биз ишлаётган Ҳамид Олимжон номли 40-ўрта мактабга қўшни мактабдан бир неча янги ўқувчилар қўшилган эди. Янги келган ўқувчилар орасида буғдойранг, нозиккина, Озода деган қиз доимо ўйчан, паришон юрарди. Танаффусга чиқмайди. Ҳар замонда кўзига жиққа ёш олади.

Ўқитувчилар, қизнинг нимадан хафа бўлганини билишга, кўнглига йўл топишга уриндик. Ниҳоят, Озода қайғусини биз билан баҳам кўрди: — «Тузалмас касалим бор... Ўн беш йилдан бери оёғим маймоқ, ўнг қўлим қийшиқ. Отаонам ҳам тузалишимга ишонмай, врачларга кўрсатишмаяпти, деди йиғлаб. Бу аҳволда яшайвериш мен учун оғир...»

«Тузалиб кетасиз, хафа бўлманг» деб, унинг кўнглига таскин бердик. Қиз сўзларимизга гоҳ ишонқирамай, гоҳ умид билан қулоқ соларди. Биз унга ёрдам бериш йўлларини қидира бошладик.

Озода мактабда кўринмай қолди. Синф раҳбари бўлганим учун ҳам унинг уйига бордим. Қизнинг оёғи ва қўли оғриб, ётиб қолган экан.

— Қизимиз энди ўқишга боролмайди.—Шўр пешана экан болам, — деб йиғлади она.

— Ундай деманг. Қизингиз албатта тузалиб кетади,—далда бердим уларга.

Шундан сўнг қишлоқ врачларидан ўқувчи қизнинг касалини тузатиш йўлларини суриштира бошладик. Кутганимиздай «Совет Ўзбекистони» газетасида профессор Шоматовнинг ажойиб ишлари ҳақида ёзилган «Шифокор» деган мақолани ўқиб қолдик. Бу мақола биз учун айни муддао эди. Шундан руҳланиб, ўртоқ Шоматовга хат ёзиб, ёрдам сўрадик. Профессор мурожаатимизга сидқидилдан қараб, беморни Тошкентга олиб келишни сўради. Шундай қилиб, ўқувчимиз биринчи шаҳар касалхонасида профессор Шоматов раҳбарлигида операциядан муваффақиятли чиқди. Кўп ўтмай бутунлай соғайиб кетди. Қизнинг келажаги ойдинлашди. У мактабни битиргач, албатта медицина институтига кириб, врачлик касбини ўрганмоқчи, кишилар саломатлигини қўриқламоқчи.

Мактабимизнинг ўнинчи синфида ўқувчи Абдулхай Ҳомидов билан ҳам шунга ўхшаш воқеа юз берди. Мактаб партия ташкилотининг секретари Худойбердиев билан ўқувчимизнинг уйига бордик. Ҳомидовнинг оила аъзолари билан маслаҳатлашиб, уни қишлоқ касалхонасига жўнатдик. Врачлар Абдулхай Ҳомидовни бир ой даволашди. Ўртоқлари ҳам унга парвона бўлиб туришди. Шавкат Асқаров, Абдумалик Қодиров, Иноят Қодирова сингари ўртоқларининг ва ўқитувчиларининг меҳрибонлигидан кўнгли кўтарилган бемор соғайиб, яна мактаб қучоғига қайтди.

Ёш педагог Холдорали Ўтанов 7-синф ўқувчиси Одил Мирзаевнинг кўзи оғриб қолганда, касалликнинг олдини олиб, даволатиш учун Наманган шаҳридаги кўз клиникасига олиб борди. Мактаб ўқитувчилари ва ўқувчилари тез-тез Одилдан хабар олиб, ҳол сўраб туришди. Одилнинг отаонаси мактаб коллективидан миннатдор.

Мактаб коллективининг бундай ишларидан қишлоғимиз аҳолиси ҳам мамнун. Улар ўз болаларининг соғлом ўқишларидан кўнгиллари тўқлиги учун ёш авлодни бизга ишониб топширадилар. Биз эса кишилар ишончини оқлаганимиздан хурсандмиз.

У. АНБАРОВ.

Андижон область, Учқўрғон райони.

ГУЛ ВА ТИКАН

«АЛДАР КЎСАНИНГ ШОГИРДИ»

Ўқитувчи, педагог — шарафли ном. Бу номга доғ туширишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ. Пастдарғом районидаги 38-мактабнинг тил-адабиёт ўқитувчиси Мутал Халилов ўқитувчилар шаънига номуносиб ишлари билан кўпчиликнинг нафратини қўзғаётир. У одамийлик, олижаноблик ғояларини болалар қалбига сингдириш ўрнига, ўзи бировларнинг ҳақини ўзлаштириб, ўқитувчилик номига иснод келтираётир. Шу сабабли кишилар Мутал Халиловга «Алдар кўсанинг шогирди» — деб ном қўйиб олишди. Бу гаплар беҳудага айтилмаган, албатта.

Чархин посёлкасидаги Саодат Исҳоқова мудир бўлган магазинга панбарқут келибди, деган хабарни эшитган Мутал ширага айланган аридай бу ердан чиқмай қўйди.

— Бу жониворни фарғоналиклар кийсин-да, метрини икки баробар баҳоласанг ҳам ерга қўймай олиб кетишади. Келинг опа, мен сизга бир умр эсдан чиқмас «фарзандлик» қилай. Беш кунга қолдирмай пулини сизга келтириб бераман.

Халилов ана шундай сўзлар билан мудирни жон-ҳолига қўймай авради. Охири 32,6 метр қимматбаҳо панбарқутни олиб чиқиб кетди.

Шу кундан бошлаб Халилов изини қумга солди. У магазинчини учратганида ҳам баландпарвоз гаплар билан кўнжини пуч ёнғоққа тўлдириб қайтарди. Қистаб ҳеч қўймагач, «опа, сиз менга бир оналик қилинг, пулни кетказиб қўйдим. Елкамга иссиқ ўтган куни, албатта узаман», — деди. Эрта, индин дея охири бермас бўлди. Шу кунлар орасида «Коммунизм» колхозининг 9-бригадасида жойлашган магазин мудири Кимё Сайдалиевани ҳам зор қақшатди. 300 сўмлик мол олиб, буни ҳам йўқ қилиб юборди.

Ана шу ишламай топган пуллари эвазига Мутал Марғилонга саёҳатга отланди. Жўнашда Азамат Солиевдан, «гуруч олиб келиб бераман», деб 170 сўм пул ҳам ола кетди. Бир кунимга ярар деган ният билан 192 та ҳар хил пиёлани ҳам орқалаб олди.

Марғилонга етиб келган кечаси Мутал шаҳарлик ўқитувчи Ҳанифа Азимованикида меҳмон бўлди. Халилов бу ердан ҳам қуруқ чиқмади. Уй эгасидан 150 сўм пулни пиёла келтириб бераман деб олиб киссага урди. Ҳанифа ҳамон Муталнинг пиёла олиб келишини кутади. Гуручга пул берган Азамат Солиев ҳам пулдан жудо бўлиб ер муштлаб қолаверди.

Кўзбўямачи тулки бўлади, халқ ичида кулки бўлади, — деган халқ нақлининг заминида олам-олам мазмун ётади. Мутал Халилов ҳар қанча тулкилик қилмасин, халқ орасида кулки бўлди. Совет ўқитувчиси деган юксак номни пок сақлай олмади. Яқинда у барча қилмишлари учун жавоб берди.

А. НОРҚУЛОВ,

Ҳ. ОЧИЛОВ,

Самарқанд область, Пастдарғом райони.

ГУЛИСТОНДА ЯНГИ МАЪМУРИЙ БИНО

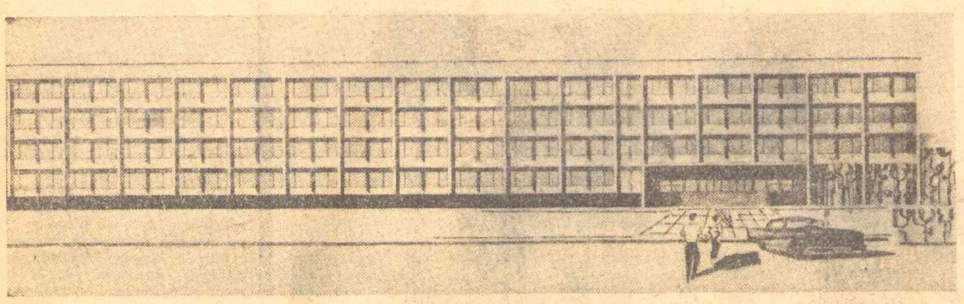

Гулистон шаҳри кундан-кун ободонлашиб чиройига-чирой қўшилиб бормоқда. Шаҳарда кўплаб турар-жой бинолари, касалхоналар, мактаб, болалар боғчалари, саноат корхоналари учун улкан корпуслар, маданий-маиший бинолар қурилмоқда. Шаҳар марказий майдонининг Шарқ ва Жануб томонларида область партия комитети ва область ижроия комитети учун маъмурий бинолари қад кўтаради.

Яқинда «Узгоспроект» лойиҳалаш институти архитектор ва инженерлари Сирдарё область ижроия комитети жойлашадиган маъмурий бино лойиҳасини ишлаб тугалладилар. Биринчи маъмурий бино тўрт қаватли бўлиб «Г» шаклида қурилади.

Маъмурий бинолар комплекси устида «Узгоспроект» лойиҳалаш институтининг 3-шаҳарлар қуриш бўлимининг архитекторлари Озод Юнусов, Геннадий Волков ва инженер конструктор Татьяна Патрикеевалардан иборат авторлар бригадаси ишлаган.

М. СУЛТОНОВ.

Суратда Гулистон шаҳрида қад кўтарадиган область ижроия комитетининг маъмурий биноси.

Е. Черепанов фотоси.

ЙЎЛДА

ҲИКОЯ

Анҳор ёқалаб кетган кўчага бурилишим билан юрагим ҳаприқиб кетгандек бўлди, ширин-ширин энтикдим. Қишлоғимга, она қишлоғим тупроғига қадам қўйдим, бир нафасдан сўнг сингилларим, ёшликда тевалашиб ўсган тенгқурларим даврасида бўламан. Шошапиша туфлини ечиб ялангоёқ бўлиб олдим, билқиллаб турган иссиқ тупроқ оёғимни куйдиради, таним яйрайди. Кўзим атрофда... йўл бўйидаги дарахтларни, қийшиқ, пастқам деворларни кўриб ёшлигим билан учрашгандек бўламан... бир маҳаллар ҳу анаву адрлар ортига молларни ёйиб юбориб, Икром иккимиз ёнбошлашиб болаларча орзуларга берилиб кетардик. У ўқитувчи бўламан дерди, ўқитувчи ҳозир. Ёзиш-чизишни ҳавас қилардим. Мана, ҳамқишлоқларимнинг орзулари, ташвиш, ҳаяжонлари тўғрисида ёзгани келаётирман. Шу кўйи ҳаёл суриб борардим. Мирзабуванинг боғи ёнидан ўтаётганимда димоғимга гупиллаб қовун ҳиди урилгандек бўлди. Чемоданни қўйиб, девордан мўраламоқчи бўлган дим, орқамдан кимдир.

— Ўғри кетў-ў-ў — дедию шарақлаб кулиб юборди.

Ўгрилиб қарасам Кабир экан, елкасида бир қоп юк, оғзини катта очиб кулиб келяпти:

— Бу олифта ким, мунча югуради десам, сен экансанда...

Кабир елкасидаги юкни деворга суяб секин туширди-да, қучоғини кенг очди. Олтинчи синфгача бирга ўқиганмиз у билан. Ёшлигида ипликдек нимжон бола эди. Шу пайтда шунақанги кучга тўлибдики, белларимни қисирлатиб юборди.

— Астароқ, бел ўзимизга ҳам керак, — дедим икки қўлим билан кўксидан итариб.

— Деволдан отиворайми, қовун олиб чиқасан! — хохолаб кулиб деди Кабир. Кейин тўсатдан жиддийлашиб қўшиб қўйди, — обо Олимжон, бормисан ўзи бу дунёда? Бизнику поққос унутвординг, ҳеч бўлмаса сингилларимни кўриб келай демайсан-а!

— Мана келяпман.

— Бутунлай келяпсанми?

— Ҳа, бутунлай.

— Нима, газетани ташладингми?

— Йўқ, шу ерда туриб ёзаман.

— Мухбир бўпсанда бўлмаса... Оббо сеней... Ке, тағин бир қучоқлашайлик, бир тўйиб олай.

Яна қучоқлашиб кетдик. У мени даст кўтариб гир айлантирди-да, ерга қўйди. Кейин елкаси тердан билчиллаб увиган қора ларс тўнининг этагини буклаб орқасига қайтарди-да:

— Ке, энди, кўтарғизивор, — деб қўйди.

Қоп зилдек оғир экан, ҳа деганда елкасига қўёлмадим:

— Тоғдан тош олиб келяпсанми?

— Кўтар, ҳў-ў-ўпп! Баракалла, ўғил бола! Тошмас, оҳак.

— Уйингни оқламоқчимисан?— дедим анчайин гаплашиб кетиш учун.

— Ўзимни уйим бўлганда, бунақанги иссиқда калламни обташласанг ҳам бормасдим. Тошпўлатни уйига... Деҳқон шапканинг ўғли бўлардику, дарсда ухлаб ўтирадиган, ўшаникига... Эшитганинг йўқми?

— Нимани эшитаман?

— Тағин мухбир эмиш-а... Уйи куйиб кетди уни.

—Уйи куйиб кетди? Қанақа қилиб куяди?

— Болапақирга жавир бўлдида. Бошқа ерларда санқиб юрибюриб бурноғи йили қайтиб келувди, ота касбимни қиламан деб тракторга ўтирдию лоппа-лоппа пул олди. Кейин пундаментли қилиб участка солганди. Ҳумпар, лекин иморатни боплаган эди-да. Куйиб кетди... Бошқа вақтда бўлгандаям унчалик алам қилмасди, тўй арафасида бўлгани ёмон бўлди-да...

— Тўй, қанақа тўй?

— Шокир тойчоқнинг қизини трактор минишни ўргатиб қўяман деб кўнглини овлаб юрган экан, ўшанга бўлишувди. Ўтган шу бугун маслаҳатлашиб тўйини 22 августга мўлжалловдик. Кечаси билан ҳаммаёққа хат-хабар жўнатувдия!

— Қандай қилиб куйди ахир?

— Тўхта, қопни сал юқорироқ олиб олай. Қанақа қилиб куйди дейсанми? Биласанку, фронтда ўлган ўғилларини куйида йиғлай вериб Тўлғон холанинг кўзи ожиз бўлиб қолган. Маслаҳатни эртасига плитада пайпаслаб чой қайнатиб ичибди-ю, қавилмаган кўрпаси бор экан, ўшани бошига қўйиб яйпонлик холаникига жўнабди. Плита зормондадан ўт чиқиб аввал пол куйибди, полдан ўт тахмондаги бахмал кўрпаларга, шипга урилибди. Аксига юриб чердакка беда босиб қўйган экан... Э, бунақанги катта ёнғинни кинодаям кўрган эмасман. Тулки тепанинг орқасида Икромнинг дадаси билан сув тутаётган эдик, аланга ўша ерданам бемалол кўриндия... Ховлиқиб келсак уй аллақачон куйиб бўлибди. Томдан осилиб қолган ёғочлардан бурқисиб тутин чиқяпти.

Одам демагани ҳеч жойга сиғмайди. Тошпўлат бўлса бир чеккада жин чалиб кетгандек анграйиб қолибди. Тўлғон хола бўлса ўзини ерга кўтариб уриб йиғлайди дегин. «Тошпўлат, уйинг куйгинча кўр онанг куйса бўлмасмиди» дейди ғайраз. Фронтда ўлган ўғилларини чақириб сочини юлади. Хотин кишининг бунақанги йиғлаганини ҳеч кўрмагандим, кўнглим бузилиб кетди, хотинлар ҳам йиғлаворишди...

Бир маҳал осмондан тушдими, ердан чиқдими раисимиз Ўрмонжон акам пайдо бўлиб қолди. Қўлини орқасига қилиб, лунжини шиширганча пуф-пуфлаб у ёқ-бу ёқни айланиб кўрди-да, чалажон бўлиб ётган кампирнинг бошига келиб:

— Йиғламанг! — деди.

— Йиғламай бўлармикан, болам, ахир тўйга хабар қилиб қўйганмиз.

— Тўйни қачонга белгилагансизлар? — деб сўради раис.

— Йигирма иккига эди, — деб Тошпўлат ҳам тилга кириб қолди.

— Тўй худди ўша куни ўтади, йиғламанг кампир! — деб Ўрмон ака битта ўғил болалик қилди-да. Лекин, Олим, раисга ёлчиганмизда, мана, кўрсанг мен айтди дерсан ажойиб одам. Дарров «Волга»сини юбориб қурилиш бригадирини айттириб келди-ю, «чамалаб» кўрингчи, қанча ёғоч-тахта кетар экан» деб топшириқ берди... Тўхта, бир паст дам олайлик, оёғим толиб кетди... Охакниям нуқул тошини солиб юборганга ўхшайди, хумпар!

Кабир йўл чеккасига чиқиб қопни тутга суяб елкасидан туширди. Кўзларини юмиб чуқур энтикди, Тўнни бўшатиб ўнгири билан юзини, бўйниларини ҳузур қилиб елпир экан:

— Бай-бай, куп ёниб кетяпти-я, шаҳар ҳам шунақа иссиқми? — деб сўради.

— Иссиқ. Кейин нима бўлди?

— Кейин... Чекасанми? Ол биттадан тортишайлик... Кейин, ошнам, у ёғи жа зўр бўп кетди. Кечқурунга бориб икки машина ёғоч-тахта туширишди, панериниям шунақанги силлиғидан келтиришдики, қарасанг аптинг кўринади... Раис қурилиш бригадирига уч кун муҳлат, уч кунда томини ёпсанг, ёпмасанг, ҳисобингни правлениега қўйиб юбораман деди. Энди, ўзинг ўйлаб кўр, етти ёт бегона раиски, шундай деб тургандан кейин қўни-қўшнилар қараб турса яхши бўладими. Бутун бригада кечаси билан ухламай куйган ёғочларни, кукунларни ташқарига ташиб чиқардик. Деволи ғиштдан экан, куймабди, бутун чиқди... Бригадиримиз Муродхон акани биласан-а? Мен шу одам бақириш-у, буйруқ беришдан бошқасига ярамайди деб юрардим. Йўқ, яхши одам экан. Уч кеча-ю, уч кундуз лойдан чиқмади, сувоқни лойиниям ўша қорди. Лекин лойниям қийворди-да. Ҳалиги синган идишларни ямайдиган клей бўлади-ку, бамисоли ўшанга ўхшатиб юбордия! «Муродхон ака, мана шу лойдан лабингизга ҳам жиндек суртиб қўяйми?» дедим ҳазиллашиб. «Юзимга чачрагани камлик қиляптими, нега энди лабимга ҳам суртар экансан?» дейди. «Энди, лабингиз бир-бирига ёпишиб қолса, камроқ бақирармидингиз дейман-да...» девдим, йўқ, Муродхон ака бақирмади-ю, менинг кулишимга ўхшатиб хохолаб кулиб юборди. «Э ука, ёшсан-да, ёшсан, — дейди.— Мен бақириб турмасам одамлар зеркиб қолишади, ёнимга келиб жўрттага жиғимга тегиб шовқинимни эшитиб кетишади. Тўхтавой бўлса шовқин солганингизда ёқимли куй эшитгандек маза қиламан дейди...

Олим, сен газетага мана шу одамни бир уриб чиқсанг бўлардида.

—Нима деб уриб чиқаман?

— Гугуртни ол, папиросинг тутамаяпти... Нима деб уриб чиқаман дейсанми? Яхши одам деб уриб чиқасан. Мана сенга тағин битта гап... Лўмбозни босиб бўлганимиздан кейин тўсатдан йўқ бўлиб қолди. Шийпонга борибди. Аёллар ўсма қўйиб ўтиришганмиш. «Майли, ўсмани қўяверинглар, қошни қора бўлгани яхши. Лекин, қани айтингларчи, сизлар аёллармисизлар ўзи» деб сўрабди. «Йўқ, бирхилларимиз эркакмиз» дейишибди аёллар. «Ҳазилни қўйинглар. Аёллар раҳимдил бўларди демоқчиман. Хўш, сизлар раҳимдил бўлатуриб, Тошпўлатнинг бошига ташвиш тушганда нега бепарво ўтирибсизлар». — дебди яна Муродхон ака. «Нима қилайлик бўлмаса» дейишибди аёллар. «Сизлар ҳам маслаҳатлашиб Тошпўлатга бирор ёрдам беришсаларинг бўларди» дебди бригадир. Аёллар, майли Тошпўлат жиндек тегажакроқ бўлса ҳам, ўзимизнинг бола, дейишиб бир ҳафталик иш ҳақларига куёв-келинга сарпо, кўрпа-ёстиқ қиладиган бўлишибди. Ишонасанми, дам олиш пайтида шийпонда қарс-қурс сақич чайнаб кўрпа қовишди улар. Муродхон ака агар кўрпа-ёстиқни эртароқ қавиб берсаларинг, келаси йили ярим гектар ерга ўсма эктириб бераман дебди. Мана, ёзаман десанг шуларни ёз. Ҳаммасига Муродхон ака бош-қош бўлди дегин... Папиросинг аччиқ экан, оғзимни сув очтирворди... Қани турдик, бел совиб қолмасин тағин.

Яна йўлга тушамиз. Кабир куннинг иссиғига, юкнинг оғирлигига ҳам парво қилмай олдинроқда боряпти. Ҳар замонда тўхтаб, оёқларини кериб, силкиниб қопни юқорироқ чиқаради-да, яна тезлаб кетади. Чемодан оғирлик қилиб қадамим сустлашаётганини сездим. Гапирганда Кабир секинроқ юради, уни яна гапга тутдим:

— Шундай қилиб, уйни ҳам битирдиларингми?

— Битди. Аввалги куни сувоқдан чиқардик. Тўлғон хола дуволни пайпаслаб кўрди-ю, яна йиғлашга тушди, «Холажон, энди нега йиғлайсиз, ҳаммаси битдику?» десам «Энди суюнганимдан йиғлаяпман болам» дейди. Ундай бўлса сувдан-ичиб-ичиб йиғланг. Кўз ёши бўлади дедим... Шу кечаси сувда эдик, мижжа қоққаним йўқ. Эрталаб энди уйга қайтиб бир мизғий деб турсам, Муродхон ака келиб хумдонга бориб келасан, бошқаси битиролмайди деб қолди. Ростданам, бунақанги ишда лав-лунж керак бўлади. Тўппа тўғри бориб оҳак беринг десанг, бу ерда оҳак сотиш-тақиқланган деб қўя қолишади. Сал кифтини келтириб гаплашиш керак-да, қалбини юмшатиш керак...

Кабир нимадир эсига тушгандек тўсатдан тўхтаб елкаси оша ялт этиб менга қаради:

— Айтчи шу қанча келаркан?

— Келар қирқ-эллик кило.

— Янглишдинг, олтмиш кило. Мен Тошпўлатнинг кўчасигача оқлаб бермоқчиман, яна бир кеча уйқидан кечсам, тамом. Кампирни яна бир йиғлатадиган бўлдим-да, хурсанд бўлганда йиғлаганини яхши кўраман. Менга қара, сендан бир илтимосим бор.

— Хўш?

— Илтимосим шуки, ҳозир бориб сингилларингни кўргинда, кейин Тошпўлатникига кел, хўпми? Ҳашарга келдик дегин. Иш йўқ, бўса ўзимиздан ҳам ортмайди. Аммо бечора кампирнинг кўнгли тоғдек ўсади-да. Келасанми?

— Келаман, албатта келаман.

— Шошма, папиросдан яна битта чектириб кет.

Кабир папиросини лабига қистирганича силкиниб қопни ўнг елкасига олди-да, катта йўлдан, янги тушаётган иморатлар томон жадал юриб кетди. Анчагача орқасидан тикилиб қолдим. Ёшлигида ҳам шунақа ўт-олов эди, бировларнинг ишига қарашаман деб баъзан уйига ҳам бормасди. Ёшлик йиллари... Ўшаларни ўйладиму юрагимда қўзғолган илиқ бир ҳаяжон бутун вужудимни эритиб юборгандек бўлди. Энтикиб кетдим.

Худойберди ТЎХТАБОЕВ.

Энг яхши лекторларимиз

БУРЧ

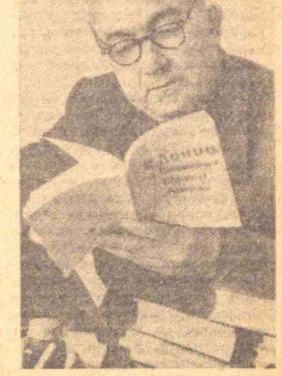

Кечки пайт. Чароғон клуб одамларга лиқ тўла, ғовур-ғувур. Колхоз партия ташкилотининг секретари билан барвастадан келган ўрта яшар киши кириб келгачда бирдан жимлик чўкди. Улар дид билан безатилган ҳашаматли клуб залининг чап томонидан бориб трибунага кўтарилишди. Ҳамманинг эътибори бир нуқтага — трибунага қаратилди. Секретарь лектор Абдулла Раҳимовни ўтирганларга таништирди ва унга сўз берди.

— Шарқда халқ донолигининг ифодаси бўлган бир мақол бор,— дея гап бошлади лектор, — унинг мазмуни шундай: ҳақиқатни тушуниб етмаган киши ҳали инсон эмас, у кимларнингдир қўлидаги қурол. Дарҳақиқат, ҳаётнинг ҳақиқий, туб маъносини тўла тасаввур этабиладиган, унинг қонуниятларини англай олган кишигина ҳар нарсага салоҳиятли, қодир инсон бўла олади. Бу, албатта, ҳаммангизга маълум ҳақиқат. Лекин айрим кишилар борки, улар диний бидъат ва хурофотнинг қурбони бўлиб қолганлар. Улар доно кишиларимизнинг бири ажойиб машиналар ихтиро қилганини, бири чўлу биёбонларда бўстон яратганини, бири ер тубидаги хазиналарни очганини кўриб-билиб турсалар, тан берсаларда, жирканч бидъатлар исканжасидан қутулолмаяптилар. Улар кишилар тер тўкиб етиштирган ноз-неъматлардан ўзларига керагини оладилару аммо ўзлари жамиятга фойда келтирмайдилар. Бўлмағур ақидаларни тарғиб қилиб, одамларни алдаш ҳисобига кун кечирадилар.

«Полвон Маҳмуд»ни ҳаммангиз биласиз. Илгари бу ер хурофот уяси бўлган. Бундан олти юз эллик йил илгари текинхўрлар бу ерни илоҳийлаштириб, оми халқни алдаш ҳисобига яшаганлар. Хўш, аслида Полвон Маҳмуд деган шахс муллаю-эшонлар таърифлагандек хурофий киши бўлганми? Йўқ. Асло бундай эмас. Ҳақиқатда Полвон Маҳмуд деган киши яшаган. Аммо унинг хурофотга мутлақо алоқаси бўлмаган. Маҳмуд ўз даврининг кучли кишиларидан бўлгани учун уни полвон деб аташган. Унинг касби пўстиндўз бўлиши билан бирга шеърлар ҳам машқ қилган. Шуниси характерлики, Маҳмуд ўз шеърларида хурофий кишиларни фош қилган. У ўз шеърларидан бирида, руҳоний Ҳажга боргунча илон эди. Ҳаждан аждаҳо бўлиб қайтди, дейди.

«Полвон Маҳмуд»нинг тарихи область меҳнаткашларига маълум. Кишилар бу ерга бориб сиғинишни тарк этганлар. Аммо, баъзан бу ерда «художўйлар» учраб тургани кишини ажаблантиради. Мен бир кўнгилсиз воқеанинг шоҳиди бўлдим. Ҳозирда давлатдан пенсия олиб яшаётган Анбаржон Матчонова диний ақидилар билан шуғулланар экан. Ғазабим келди. Унинг юзига тиккасига қараб, садқаи ўқитувчи кет, дедим. Ахир, бу шахснинг асли касби ўқитувчи бўлиб, мўмай пенсия олади. Шундай кишининг бу қилмиши ўта пасткашлик эмасми. Шарафли касбни оёқости қилиш шармандалик эмасми!

— Тўғри, пасткашлик, шармандалик, — овоз таралди залда. Кишилар ўзаро шивирлашиб қўйишди. Халқ ўқитувчиси деган юксак номга доғ туширган Матчонованы лаънатлашди.

— Мен унинг адабини бердим, — деди давом этиб лектор,—тавбасига таянди. Давлат сени пенсия билан таъминлаган экан, унинг нашъасини сур, одамларни алдаб виждонсизлик қилиш ўрнига тарбиявий ишда жамоат ташкилотларига ёрдам бер, дедим. Ҳақиқатда ҳам бу ҳаракатим жиноятга баравар, деди у ўз қилмишидан минг бор афсусланиб.

Абдулла ака Хива районидаги Ленин номли колхозда ўтказган мазмунли, жонли суҳбатида илмий далиллар, фан ва техника кашфиётлари мисолида диннинг реакцион моҳиятини очиб ташлади. У диний урф-одатларга амал қилиш кишиларни меҳнат қобилияти ва талантини бўғиб қўйишини, жамоатчиликдан ажралиб қолишига сабаб бўлиши, диннинг жамиятимиз тараққиёти учун мутлақо зарарли эканлигини лўнда қилиб гапириб берди. Лекторнинг жанговар суҳбати тингловчиларда яхши таассурот қолдирди.

Анча кексайиб қолганига қарамай ҳеч вақт чарчаш нималигини билмайдиган тиниб-тинчимас Абдулла ака олиб бораётган тарбиявий ишнинг бир шингили бу. Ёши олтмишдан ошиб кетган Абдулла акани гоҳ Тошкентда ўтказилган семинарда, гоҳ колхозчилар орасида, мактаб ўқувчилари ўртасида, гоҳ кексалар ўртасида учратасиз.

Яқинда Хоразмда бўлганимизда Абдулла ака билан область ва Урганч шаҳар партия кабинетида яна учрашиб қолдик. Лекторлар семинарига келган экан. Ҳол-аҳвол сўрашганимиздан кейин, меҳнат фаолияти тўғрисида батафсилроқ гапириб беришни илтимос қилдик. У Хоразм область партия комитетида бўлим мудири, область халқ маорифи бўлимининг мудири, Тошкентдаги республика илмий-атеистик музейида илмий ходим бўлиб, республика маориф министрлигида ишлагани тўғрисида батафсил сўзлар экан:

— Мен ўзимни жуда бахтли ҳисоблайман, ўз қобилиятимга яраша қилган меҳнатим эвазига республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи деган шарафли номга муяссар бўлдим. Ҳозир давлатдан шахсий пенсия оламан. Саломатлигим яхши. Ҳамиша одамлар орасида бўлишга, бирор нафим тегадиган иш билан шуғулланишга одатланиб қолганман. Шу боисдан ўз севган касбим лекторликни асло ташлагим келмайди.

Абдулла акани Хоразм воҳасида кўпчилик яхши билади. Ўзининг қалб ҳарорати, оташин сўзи, бой тажрибаси, серҳаракатлиги билан кишиларнинг иззат-ҳурматига сазовор бўлган етук атеист лектор. 1964 йили Абдулла аканинг бахти икки томонлама кулди. Область жамоатчилиги моҳир педагог, ташкилотчи, оташин лекторнинг олтмиш йиллик юбилейини ўтказди. «Хоразмда муқаддас жойлар ва уларнинг келиб чиқиши» деган китоби нашр этилди.

Абдулла ака ҳали жуда тетик. Область партия ва совет ташкилотлари бирон тадбир ўтказадиган бўлса уни ўша ерда учратасиз. Бу унинг энг яхши сифатларидан. Одамлар орасида бўлиш, улардан ўрганиш ва ўргатишни жондан севади, ўз бурчи деб билади.

О. АБДУРАҲМОНОВ.

Самарқанд медицина институти тайёрлаган малакали шифокорларни республикамизнинг ҳамма область ва районларида кўриш мумкин. Бу ерда 3 мингдан ортиқ бўлажак шифокорлар таҳсил олмоқдалар. Бу йил институт ёш мутахассисларни 32- марта ҳаётга йўллайди. Суратда: IV курс студентлари (чапдан ўнгга) М. Ражабова, Р. Холиқова, К. Музаффаров, О. Сероджева ва Г. Коротковлар гигиена дарсидан лаборатория машғулоти ўтказмоқдалар.

В. Сироткин фотоси.

УСТЮРТ ОРҚАЛИ МОСКВАГА

Дашт ва ярим даштлар орқали ўтадиган 700 километр узунликдаги пўлат из Макат — Қўнғирот темир йўли қурилмоқда. Бу темир йўл Ўрта Осиёдан мамлакатнинг марказий районларига чиқиш учун янги, энг қисқа йўл очиб беради.

Макатдан жанубга қараб бораётган янги йўлнинг 300 километрдан кўпроғи қурилиб бўлди. Темир йўлнинг қолган қисми лойиҳасини «Мосгипротранс» институти тузиб берган. Йўлнинг жанубий участкасида бинокорлар бартараф қилиши лозим бўлган энг катта ғов-магистрални 300 метр баландликдаги Устюрт ясси тоғидан ўтказишдир.

Темир йўл изи магистралдан ғарбга томон — Манғишлоқ ярим оролининг нефтли районларига олиб борилади. «Учинчи Боку» нефти ортилган эшелонлар бу ердан Узень — Шевченко — Макат трассаси бўйлаб жўнатила бошлади. Чексиз бойликлар кони бўлган ярим орол ҳозир ана шундай деб аталмоқда. Бу линия яқин вақт ичида доимий фойдаланиш учун топширилади.

Макат — Қўнғирот магистрали шу беш йилликда тўла ишга туширилади. (ЎзТАГ).

Хатларингизга жавоб берамиз

Чорва қишловига эътиборсизлик

«Кўкбулоқ» совхозида чорва қишловини беталафот ўтказиш чоралари кўрилмаяпти. Чорва моллар ўрта ва ўртадан паст семизликда бўлгани учун кам маҳсулот олиняпти. Совхоз раҳбарлари ем-хашак тайёрлаш планини барбод берган эдилар. Эндиликда мавжуд ем-хашакдан рационал фойдаланиш чораларини кўрмаяптилар. Бу чиқимнинг кўпайишига сабаб бўляпти.

Қамаши районлик меҳнаткашлардан олинган хатда ана шулар баён этилган эди. Редакция хатни район партия комитетига юбориб, келтирилган фактларни текшириб кўришни, камчиликларни бартараф этишга қаратилган тадбирлар белгилашни илтимос қилди.

Олинган жавоб хатида бундай дейилади:

Текширишда меҳнаткашларнинг хатида келтирилган фактлар тўла тасдиқланди. Текшириш якуни район партия комитетининг бюро мажлисида муҳокама қилиниб, чорва қишловини ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан ўтказишни таъминлай олмагани учун 3-бўлим бошлиғи Тилов Мейлиев вазифасидан олиб ташланди. Совхоз директори ўртоқ Турсоатов қаттиқ огоҳлантирилди. Чорва қишловини беталафот ўтказишга қаратилган тадбирлар белгиланди.

БИР ПРОЦЕНТНИНГ ҚАДРИ

КПСС МК СЕНТЯБРЬ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ АМАЛДА

Бекобод шаҳридаги 16-автобазанинг ишчилари ва хизматчилари кейинги вақтларда Ўратепа яқинидаги Ҳавотоғ деган жойга серқатнов бўлиб қолишди. Илгари бирор ишлари бўлмаса келишмасди. Бунинг сабаби бор, албатта. Автобаза коллективи планга қўшимча кўрилган фойда ва жамғарилган маблағ ҳисобига Ҳавотоғда кўркам соғломлаштириш санаторийси барпо қилди. Ишчилар ва хизматчилар бу ерда бепул дам олишмоқда, даволанишмоқда.

Корхона кўрадиган фойда бундан кейин яна ҳам кўпаяверади. Автобаза кенгайтириладн, иш шароити тобора яхшиланади. Автобаза Москва ва Ленинград шаҳарларидаги илғор автотранспорт хўжаликлари тажрибаси асосида ишлашга ўтиш учун тайёргарлик кўрмоқда. Республика Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлигига қарашли 6 та хўжаликда планлаштиришнинг ва иқтисодий манфаатдорликни оширишнинг янги системаси асосида ишлашга ҳозирлик ишлари кучайтириб юборилди. Чорвоқ гидроэнергетика иншоотини тиклаётганларга хизмат кўрсатаётган Бўстонлиқдаги 125, шаҳардаги савдо тармоқлари юкини ташиб бераётган Тошкентдаги 3-автокомбинат, темир йўл станциясидан контейнерлар ёрдамида юк ташийдиган 25-автоколонна, Қўқондаги 20-Намангандаги 22-автобаза коллективлари ҳам янгича тартибда ишлашга кўчиш арафасида турибдилар.

Планлаштириш ва иқтисодий манфаатдорликни оширишнинг янгича тартиби асосида ишлаш транспортчилар ўртасида ижодий активликни яна ҳам оширишга имкон беради. Корхоналарда фақат 3 та кўрсаткич: юк ташийдиган автотранспорт хўжаликлари учун фойда олиш плани, кўриладиган фойдадан бюджетга ажратиладиган маблағлар миқдори ва иш ҳақи фондигина белгилаб қўйилади. Автохўжаликлар хизмат кўрсатадиган корхона ва ташкилотлар ҳам аниқланади. Корхона фаолиятининг бошқа жиҳатларини қай тарзда ташкил қилиш хўжалик маъмуриятига, жамоат ташкилотларига ҳавола қилинади. Корхона директори резервларни ишга солиш, коллективга кўпроқ манфаат келтирадиган тадбирларни кўришда ишбилармонлигини, тадбиркорлигини намойиш қилиши учун кенг майдон очилади.

Яхши ва ижодий ташаббус кўрсатиб ишлашдан ҳамма — шофер ҳам, ремонтчи ҳам, коллективдаги бошқа ходимлар ҳам манфаатдор. Гап фақат шахсий манфаатдорлик устида бораётгани йўқ. Корхона кўрадиган фойданинг бир қисми коллективнинг ихтиёрига берилади. Кўрилган фойдадан ажратилган бундай маблағлар ишлаб чиқаришни кенгайтириш, меҳнаткашларнинг иш шароитини яхшилаш, илғорларни мукофотлаш учун сарфланади. Автохўжаликлар янгича ишлаш тартибига кўчиш натижасида янги техникани сотиб олиш, ремонт хўжаликларини такомиллаштириш каби вазифаларни мустақил ҳал этиш ҳуқуқига эга бўладилар.

Тошкент шаҳридаги 3-автокомбинат шофёрлари янги усулда ишлашга кўчиш борасида озми-кўпми тажриба орттирдилар. Шофёрлар манзилларга боришда ҳам, келишда ҳам юк ташимоқдалар. Шофер бирор жойга юк ортиб борса, бунинг учун белгиланган миқдорда тўла ҳақ олади. Лекин қайтишда ўзи юк топиб ортиб келса, у қўшимча равишда яна 10 процент ҳақ олиш ҳуқуқига эга. Бундай тартиб машиналардан фойдаланиш коэффициентини ошириш имконини беради. Шунингдек, шофернинг ҳам кўп юк ташиш, машина қувватидан тўла фойдаланишдан манфаатдорлиги ортди. Ваҳолонки, шу вақтгача шофёрлар қўшимча юк ташиганликлари, манзиллардан қайтишда юк ортиб келганликлари учун қўшимча ҳақ олмас эдилар.

Ўзбекистон Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрининг ўринбосари Восит Ражабов бир қизиқ рақамнинг мазмунини таҳлил қилиб берди. Гап автомобиль транспортидан самарали фойдаланиш, машиналарнинг фойдали иш коэффициентини ошириш тўғрисида борарди. Автомобиль транспортида бу жуда муҳим кўрсаткич ҳисобланади. Агар автомашиналардан фойдаланиш коэффициентини республика миқёсида жуда бўлмаганда бир процентгина оширишга эришилса ҳам катта иқтисодий фойда кўриш мумкин. Яъни, шу тариқа 200 та машина тежалади. Улар билан қўшимча юк ташиш имконияти яратилади.

Комбинатда яна бир қутлуғ қадам ташланди. Шофёрлар «кўп касбли» бўлиб қолишди. Улар вақти-вақти билан экспедиторлик вазифасини ҳам, юк ортувчи ва юк туширувчи вазифасини ҳам бажаришаверади. Фойда-бефойда шаҳар кезиб шофернинг ёнида ўтирадиган иккинчи кишилар — экспедиторлардан юз киши бошқа участкаларга ишга ўтказилди. Шофер экспедиторлик вазифасини ҳам адо этганлиги учун қўшимча равишда 15 процент, юк ортиш-тушириш ишларини бажаргани учун 25-30 процент миқдорида қўшимча ҳақ олади.

Шофёрларнинг манфаатдорлиги ортиб боряпти. Улар ҳамма чоралар билан кўпроқ юк ташиш ҳаракатини қилишмоқда. Савдо тармоқларига хизмат кўрсатадиган машиналарнинг кузови ихтисослаштирилди. Шу йўл билан тара ташишга икки баравар кам машина ажратишнинг ўзи ҳам кифоя қилмоқда. Янгича тартибда ишлашдан пассажирлар, машинадан фойдаланувчи корхона ва ташкилотлар ҳам манфаатдор бўладилар. Юклар тез ташилади, хизмат кўрсатиш маданияти ортади.

Москва ва Ленинград шаҳарларидаги пешқадам автомобиль хўжаликларининг тажрибасини республикамизда кенг ёйиш автотранспортда янги резервларни ишга солишга имкон беради. Бу ҳозирги тайёргарлик даврида ҳам очиқ-равшан кўриниб турибди. Республикадаги 6 та автомобиль транспорти хўжалиги биринчи феврaлдан бошлаб планлаштириш ва иқтисодий манфаатдорликни оширишнинг янгича системаси асосида ишлашга тажриба тариқасида кўчирилади. Ундан сўнг яна 2 та автохўжалик ҳам шундай усулда ишлаш учун тавсия қилинади.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ.

«ПАХТАКОР» СТАДИОНИ ҚАНДАЙ БЎЛАДИ?

«Пахтакор» командаси дам олишдан қайтиб, бўлажак спорт жангларига тайёргарликни бошлаб юборди. Ҳозирги кунда ишқибозлардан спорт базаларида, «Пахтакор» стадионида қандай ўзгаришлар рўй беришини сўраб кўплаб хатлар келмоқда. Бу саволларга «Ташгипрогор» институтининг спорт иншоотлари лойиҳасини тузувчи архитектор Ю. Халдеев жавоб берди:

— Ҳаммага маълумки, — деб ҳикоя қилди ўртоқ Халдеев, — кейинги йилларда пойтахтимизда спорт иншоотлари қурилиши анча тезлаштирилди. Республикамиз спортчилари ихтиёрига ҳашаматли Сув спорти саройи, улкан «Пахтакор» стадиони бериб қўйилибди. Ҳозирги кунда институтимиз коллективи яқин йиллар ичида қуриладиган бир неча спорт иншоотлари лойиҳаларини тайёрламоқда. Архитектор ва инженерлардан А. Сидельников, Р. Мадгазина, В. Лавник, Ю. Мирошниченколар марказий «Пахтакор» стадионини реконструкция қилиш планини ҳамда шу ерда қад кўтарадиган спорт маркази иншоотлари лойиҳасини тузиб чиқдилар.

«Пахтакор» стадионида футбол бўйича ўтказилаётган иттифоқ биринчилиги ва халқаро учрашувларни кўришга йиғилаётган ишқибозларнинг сони йил сайин ошиб боряпти. Шунинг учун стадион кичиклик қилмоқда. Бунинг устига, футбол ишқибозлари иссиқ кунларда офтобда ўтирадилар.

Янги лойиҳага мувофиқ, стадион трибуналари устига бетондан айланма шаклда иккинчи қават ўрнатилади. Бу, иккинчи қаватга яна 45-50 минг томошабин жойлашиши мумкин. Янги қуриладиган устки қават биринчи қаватда ўтирган томошабинларга соябонлик вазифасини ҳам ўтайди. Иккинчи қаватнинг усти эса енгил, соябонбоп материаллар билан ёпилади.

Трибуналарнинг таги қайта ишланиб, унда Лужникидаги Ленин номли стадиондагига ўхшаш хоналар бўлади. Радиоузел ва табло ёзувларини автоматик ёзадиган телетайп хоналари марказий секторда жойлашади.

Табло қуриб бўлинди. Ҳозир монтаж ишлари бошлаб юборилди. Мавсумда ишқибозлар таблонинг рангли чироқлари ёрдамида ахборотларни ўқишга муяссар бўладилар. Шунингдек, таблонинг «Пахтакор» кўчасидан кўринадиган томонига рангли керамикадан спорт мавзуида шиор ёзилади. Табло шиорини безаш лойиҳасини рассом А. Ган тайёрлади.

«Пахтакор» стадиони атрофида бир неча спорт иншоотлари комплекси ҳам қад кўтаради. Стадионнинг Ўзбекистон кўчасидан кираверишдаги чап қанотида катта қишки спорт саройи қурилади. Саройда иккита зал бўлади. Катта зал 10.000, кичик зал 5.000 томошабинга мўлжалланмоқда. Бу сарой битгач, тошкентликлар биринчи бор хоккей, музда югуриш, теннис каби спортнинг ҳали бизда ўтказилмайдиган турлари бўйича мусобақаларни кўрадилар.

Спорт саройининг орқа томонида усти ёпиқ сув ҳавзаси қурилади. Ҳавзанинг орқа тарафида 3 гектарли кўл барпо қилинади.

Стадион ёнидаги катта Анҳор ёқасида етти гектарли истироҳат боғи очилади. Тошкентда барпо қилинадиган спорт маркази 52 гектар ерни эгаллайди.

Р. АКРОМОВ.

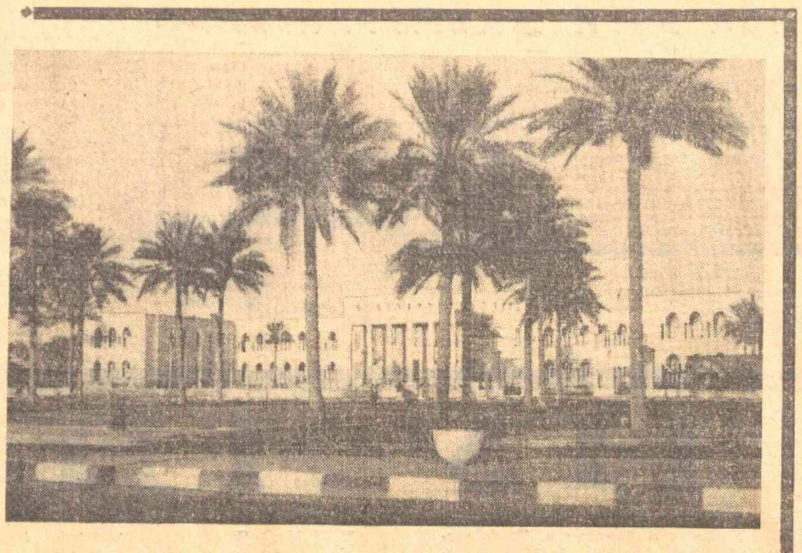

Суратда: Ироқ пойтахти Бағдоддаги ҳукумат резиденцияси. Бу бино парламент учун мўлжаллаб қурилган эди, лекин олти йилдан буён мамлакатда парламент ишламайди. Ироқнинг ҳозирги ҳукумати 1966 йилда парламентга сайловлар ўтказилади, деб ваъда бермоқда. Л. Вольнов фотоси (ТАСС фотохроникаси).

Оламда НИМА ГАП

ДЕҲЛИДА МОТАМ МИТИНГИ

ДЕҲЛИ, 12 январь. (ТАСС). Пойтахт аҳолисидан неча юз минг кишилар атоқли давлат арбоби Лаъл Баҳодир Шастрининг хотирасини ҳурматламоқ учун бугун Деҳлидаги Рамлила Граунд майдонига тўпландилар.

Ҳиндистон раҳбарлари, Л. Б. Шастрини дафн этиш маросимида қатнашиш учун келган чет эл делегацияларининг аъзолари минбарга чиқадилар. Марҳум бош министр тириклик чоғида шу минбардан неча марталаб нутқ сўзлаган эди.

Митингда раислик қилувчи Ҳиндистон президенти С. Радхакришнан биринчи сўзни СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигинга беради.

Улуғ ҳинд халқи ўз ҳукуматининг раҳбари, атоқли давлат арбоби ва сиёсий арбоб Лаъл Баҳодир Шастридан айрилиб, оғир жудоликка учради, деди А. Н. Косигин. Мана шу дамларда совет кишилари ўз дўстлари — ҳинд халқига ғоят чуқур хайрихоҳлик ва ҳамдардлик изҳор қилмоқдалар.

Бу жудоликнинг аламини ва мусибати, деб сўзини давом эттирди СССР Министрлар Советининг Раиси, айниқса бизга қаттиқ таъсир қилмоқда, чунки биз Тошкент учрашувининг етти куни мобайнида Лаъл Баҳодир Шастри билан ҳар куни бевосита ҳамсуҳбат бўлиш, мана шу олижаноб инсон донишманд давлат арбобига хос зўр ғайрат ва сабр-чидам кўрсатиб, Ҳиндистон учун ва умумий тинчлик учун катта аҳамиятга эга бўлган масалаларни ҳал қилиш йўлларини нақадар қунт билан излаганини кўриш имкониятига мушарраф бўлган эдик. Ҳиндистон билан Покистон ўртасига нифоқ солиб турган проблемаларни бартараф этишга олиб борувчи йўлларни излаш борасидаги ҳаракатлар ижобий натижалар берган экан, бунга ғоят кўп даражада унинг хизмати туфайли эришилди. Шундан сўнг А. Н. Косигин Л. Б. Шастрининг Ҳиндистон миллий озодлик ҳаракатидаги ва мустақил Ҳиндистонни барпо этишдаги, мустамлакачилик ҳукмронлигининг оғир меросини тугатишдаги ролига тўхталиб ўтди.

А. Н. Косигин Л. Б. Шастрининг Тошкент учрашувини очиш маросимида айтган қуйидаги сўзларини эсга солди: «Ҳиндистон ва Покистон ривожланиб равнақ топа олиши учун тинчликда яшашни ўрганишлари керак. Бир-биримиз билан уруш қилиб ўтириш ўрнига, фақирликка, касалликка ва жаҳолатга қарши кураш бошлайлик». Ҳиндистон ҳукумати бошлиғининг ана шу программ баёнотини Тошкент учрашувининг натижалари билан таққослаб кўрар эканмиз, деди А. Н. Косигин, Ҳиндистон делегацияси ва шахсан Лаъл Баҳодир Шастри музокараларнинг муваффақиятига нақадар катта ҳисса қўшганлиги бугунги кунда кўзимизга яққол ташланиб турибди. Тошкент Декларацияси Ҳиндистон ярим оролида сулҳ ўрнатади, деб сўзини давом эттирди Совет ҳукуматининг бошлиғи. Тошкент Декларацияси Покистон билан Ҳиндистон ўртасидаги муносабатларни нормаллаштиради, чунки улар ўз зиммаларига куч ишлатмаслик ва ўз низоларини тинч воситалар билан ҳал қилиш мажбуриятини олдилар ҳамда ҳарбий можаро натижасида вужудга келган бир қанча муҳим масалаларни ҳал қилишга олиб борувчи йўлларни белгилаб олдилар.

Ҳиндистон—Покистон муносабатларининг нормаллаштирилиши Жавоҳарлал Неру васиятларига содиқ бўлган Ҳиндистон томонидан ўтказиб келинган ва ўтказилаётган сиёсатга мос бўлиб тушади. Блокларга қўшилмаслик, тинчликни ва халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлашдан иборат бўлган бу сиёсат туфайли Ҳиндистон барча тинчликсевар халқларнинг чуқур ҳурматига сазовор бўлди.

Мен шуни алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиманки, деди А. Н. Косигин, Лаъл Баҳодир Шастри Жавоҳарлаъл Нерунинг йўлини давом эттирди. Совет — Ҳиндистон дўстлигини ва ҳамкорлигини изчиллик билан ривожлантирди ва мустаҳкамлади; у, Ҳиндистон халқлари байроғини баланд кўтариб келди.

Совет — Ҳиндистон дўстлиги, деб сўзини давом эттирди А. Н. Косигин, халқаро муносабатларнинг ривожланишида баракали таъсир кўрсатмоқда ва умумий тинчликни мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда. Бу билан биз антиимпериалистик кучларнинг бирлашган фронтини жипслаштирмоқдамиз ҳамда халқларнинг миллий озодлик курашига реал мадад кўрсатмоқдамиз. Биз ҳамма вақт курашмоқдамиз, тинчлик учун, урушга қарши курашмоқдамиз. Совет Иттифоқида, деди сўзини тугата туриб Совет ҳукуматининг бошлиғи, сизлар «ҳиндлар — бизнинг дўстимиз ва биродаримиз» деган сўзни тез-тез эшитасиз. Сизлар учун қайғули бўлган бугунги дамларда ҳам совет кишилари бизнинг мамлакатимиз бундан буён ҳам Ҳиндистон билан дўстликни мустаҳкамлай беради, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш учун сизлар билан бирга кураша беради, деб сизларга қардошларча айтиб қўйишни илтимос қилдилар.

А. Н. Косигиндан кейин АҚШ вице-президенти Г. Хэмфри, Англиянинг биринчи давлат секретари ва экономика министри Ж. Браун, Афғонистон бош министри М. Х. Мейвандвал, Непал министрлар советининг раиси С. Б. Тхапа ва бошқа нотиқлар гапирдилар.

Улар оғир жудолик дамларида ҳинд халқига хайрихоҳлик изҳор этдилар, Шастрининг тинчликни мустаҳкамлашга қўшган ҳиссаси ҳақида сўзладилар. «Покистон халқи, — деди ўз нутқида Покистон савдо министри Ғулом Форуқ, — ўнгланмас жудолик — Л. Б. Шастрининг вафоти муносабати билан ҳинд халқининг қайғусига шерикдир. Икки мамлакат ўртасида музокаралар йўли билан ҳал қилиб бўлмайдиган проблемалар йўқ, биз бунга қатъиян аминмиз. Мамлакатларимизнинг раҳбарлари бир-бирларининг фикрларини тушуна бошлаганларида, Шастрини ажал маҳв этганлиги бошимизга тушган мусибат бўлди».

Сўзга чиққан нотиқлар Тошкент Декларациясига юксак баҳо берадилар, Л. Б. Шастрининг ана шу ҳужжатни ишлаб чиқишдаги хизмати ҳақида гапирадилар. Шастрининг номи, деб таъкидлади ўз нутқида Ҳиндистон Компартияси парламент группаси ижрокомининг аъзоси Х. Мукаржи, «Тошкент руҳи» билан чамбарчас боғлангандир. Кўп кишилар Тошкент учрашувининг муваффақиятини Совет Иттифоқининг холис хизматларига боғламоқдалар.

Президент С. Радхакришнан ўз нутқида таъкидлаб айтдики, Ҳиндистон Тошкент Декларациясининг руҳига мадад бериш учун, шунингдек низоли масалаларни ҳал қилиш вақтида куч ишлатишдан сақланиш учун ўзининг бутун куч-ғайратини сарфлайди. У, Ҳиндистон билан Покистон ўртасида бир битимга келинишига Совет ҳукуматининг бошлиғи қўшган ҳиссага юксак баҳо бериб, бундай деди: «Бизнинг дўстимиз Косигин жаноблари Тошкент Декларациясини ишлаб чиқишда етакчи олижаноб ва қаҳрамонона роль ўйнади».

Президент, Л. Б. Шастрини дафн этиш маросимига ўз вакилларини юборган ҳамма мамлакатларга миллат номидан ташаккур билдирди.

Шундан сўнг сўзга чиққан бош министр Г. Л. Нанда Ҳиндистон Л. Б. Шастри имзолаган Тошкент Декларациясининг моддаларини бажаражагини таъкидлади. У, марҳум бош министр ўз халқига ялпи тинчлик ва равнақ тилаганлигини айтди.

Митинг Ҳиндистон миллий гимнини куйлаш билан тугади.

ДОНИШМАНДЛИК ТАДБИРИ

Тошкентдаги учрашув натижасида битимга келиш мумкинлигига ишончсизлик туғдиришга интилган Ғарбдаги баъзи «Фолбинлар»нинг уринишлари пуч бўлиб чиқди. Тошкентдаги музокаралар муваффақиятсиз бўлиб чиқади ёки боши берк кўчага кириб қолади, деб зўр бериб лоф урган мана шу фолбинлар энди шарманда бўлдилар. Жаҳон жамоатчилиги Тошкент Декларациясини табриклаб, уни катта сиёсий аҳамиятга эга ҳужжат эканлигини ҳақли равишда таъкидламоқдалар. Дарҳақиқат, Покистон ва Ҳиндистон давлат арбоблари ўз ғайратларини аямай, жуда катта сабр ва матонат билан ишлаб, мазкур мамлакатлардаги халқларнинг туб манфаатларига, умумий тинчлик манфаатларига мос келадиган карорларга келишга муваффақ бўлдилар. Тошкентда эришилган ҳамжиҳатлик Ҳиндистон ярим оролидаги тинчлик иши учун ҳам, шунингдек бутун халқаро вазиятнинг ижобий ривожланиши учун ҳам яхши даракчи бўлиб хизмат қилади.

Тошкентдаги учрашувнинг якунлари тинчлик сиёсатининг тантанаси бўлди.

Ҳар иккала томон имзолаган Декларация Ҳиндистон билан Покистон ўртасидаги ҳарбий можарога чек қўйди, Осиёнинг мана шу икки энг буюк давлати ўртасидаги дипломатик муносабатларни нормаллаштиради ва мазкур икки мамлакат орасига низо солиб турган проблемаларни бартараф қилмоқ учун янги имкониятлар очиб беради.

Маълумки, чет эллардаги баъзи кимсалар узоқ давом қилган мустамлака ҳукмронлигидан икки мамлакатга мерос бўлиб қолган зиддиятларни авж олдиришни истар эди. Шунинг учун ҳам ҳар иккала томон ўз ораларига низо солиб турган мураккаб проблемаларни яхши қўшничилик руҳида кўриб чиққанликлари мазкур зиддиятларни авж олдиришга уринганларнинг режаларига урилган катта зарба бўлди.

Тошкентдаги учрашувларнинг якунлари ҳар иккала давлатнинг ҳозирги ҳарбий харажатларни, яъни мазкур мамлакатлар халқлари устида оғир юк бўлиб турган харажатларни қисқартиришларига имкон беради, демак, энди улар ўз миллий ресурсларининг анчагина қисмини тинчлик, яратувчилик мақсадларига сарфлайдиган бўлиб қоладилар.

Ҳиндистон — Покистон муносабатларига асос қилиб олиниши лозим бўлган ички ишларга аралашмаслик принципи Декларацияда эълон қилинди. Декларацияда айтиб ўтилган мана шу принцип, шунингдек душманчилик пропагандасини чеклаб қўйишга интилиш ва бошқа конкрет чоралар икки мамлакат ўртасидаги кескинликни янада юмшатишга, яхши қўшничилик алоқаларини ривожлантиришга ҳеч шубҳасиз ёрдам беради.

Тошкентдаги учрашув Ҳиндистон билан Покистон ўртасида ҳал қилинмаётган проблемаларнинг ҳаммасини ечиб беради, деб ҳеч ким кутмаган эди, албатта. Бундай деб ўйлаш хом хаёлга берилиш бўлур эди, воқеликдан ажралиб қолиш бўлур эди. Лекин энг муҳими шуки, келишмовчиликлар мавжудлигига қарамай, ҳар иккала томон ўз ўрталарида тинчлик муносабатларини йўлга қўйишга, ўз халқларининг ҳамжиҳат ва дўст бўлиб яшашига кўмаклашишга маҳкам бел боғлаганликларини эълон қилдилар.

Тошкентдаги учрашув қатнашчилари Совет Иттифоқининг раҳбарларига бу учрашувни ташкил этишда конструктив, дўстона ва олижаноб роль ўйнаганликлари учун чуқур ташаккур ва миннатдорчилик изҳор қилдилар. Бу учрашувнинг натижалари тўғрисида Ер юзининг ҳамма жойларида баён қилинаётган жуда кўп фикрларда Совет Иттифоқи Тошкентдаги учрашувни муваффақиятли тугаллашга катта ҳисса қўшганлиги таъкидланмоқда. Турли мамлакатлардаги ва турли маслаклардаги матбуот органлари ўзларининг шарҳларида, Совет Иттифоқи ўзини тинчлик иши учун изчил ва буюк курашчи қилиб кўрсатганлигини, тинчликни ва халқларнинг бахт-саодатини таъминламоқ учун мумкин бўлган ҳамма чораларни кўришга интилаётганлигини намойиш қилганлигини уқтириб ўтмоқдалар.

В. ХАРЬКОВ.
ТАСС обзорчиси.

БУЮК БРИТАНИЯ КОМПАРТИЯСИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ БАЁНОТИ

ЛОНДОН, 12 январь. (ТАСС). Буюк Британия Коммунистик партиясининг ижроия комитети кеча «касаба союзлардан қўлингни торт» деган сарлавҳа билан баёнот эълон қилди.

Англия ҳукумати, дейилади баёнотда, касаба союзларига қарши қонун тайёрлади. Бу қонун парламентнинг 25 январда очиладиган сессияси муҳокамасига қўйилади. Бу қонун касаба союзларини иш ҳақини ошириш тўғрисидаги ўз талабларини нархлар ва даромадлар билан шуғулланувчи миллий бошқарма қарамоғига топширишга мажбур қилади. Бу эса барча инглиз меҳнаткашларининг турмуш даражасини хавф остида қолдиради. Иш ҳақининг оширилиши тўғрисидаги талабларни кўриб чиқиш бир неча ой давом этади, ваҳолонки, мамлакатда нарх-наво тез суръатлар билан ўсиб бормоқда.

Бизлар, дейилади баёнотда, парламентнинг лейборист аъзоларидан ҳар бирини ана шу қонунга қарши чиқишга ва Британия капитализмининг иқтисодий муваффақиятсизликлари учун жавобгарликни ишчилар зиммасига юклаш йўлидаги уринишни қоралашга чақирамиз. Бутун касаба союз ҳаракати, демократияни ҳимоя қилишга қарор берган барча кишилар дарҳол ана шу қонунга қарши чиқишлари керак.

Бразилияда табиий офат

РИО-де-ЖАНЕЙРО. 12 январь. (ТАСС). Бразилиядаги энг йирик шаҳар — Рио-де-Жанейро билан унинг атрофидаги жойларга одатдан ташқари кучли тропик жала ёғиб берди. Шаҳарнинг деярли ҳамма кўчаларини сув босиб кетди. Айрим жойларда сув сатҳи бир ярим метрга етди. Электр таъминоти ишдан чиқди. Шаҳар, шаҳаратрофф ва ҳаво транспорти таққа тўхтаб қолди. Дастлабки маълумотларга кўра, 100 дан кўпроқ киши ҳалок бўлган.

ЧАД РЕСПУБЛИКАСИНИНГ МИЛЛИЙ БАЙРАМИ

БАНГИ, 12 январь. (ТАСС). Кеча Чад Республикаси ўзининг миллий байрами — 1960 йилнинг 11 августида мамлакат мустақил деб эълон қилинганлигининг беш йиллигини нишонлади (байрам об-ҳаво шароити туфайли январь ойига кўчирилган эди).

Чад Республикасининг пойтахтида миллий армия паради бўлиб ўтди. Парадда Президент Франсуа Томбалбай, ҳукумат аъзолари, миллат мажлисининг депутатлари, чет эл делегациялари, жумладан Тожикистон ССР маданият министри Мирзо Раҳматов бошчилигидаги Совет ҳукумат делегацияси ҳозир бўлдилар.

Кечқурун мамлакат шаҳар ва қишлоқларида халқ сайиллари, ўйинлари ва спорт мусобақалари бўлди.

УЧ ҚИТЪА КОНФЕРЕНЦИЯСИДА

ГАВАНА, 12 январь. (ТАСС). Куба пойтахтида Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқлари бирдамлигининг биринчи конференцияси ўз ишини давом эттирмоқда. Уч қитъанинг мана шу улуғвор анжумани делегатлари империализмга, эски ва янги мустамлакачиликка қарши бир жон-бир тан бўлиб курашиш проблемаларини Гаванадаги энг йирик «Гавана либре» меҳмонхонасининг муҳташам залларида муҳокама қилишаётганига бир ҳафтадан ошди. Конференция комиссияларида энг муҳим резолюцияларнинг лойиҳаларини ишлаб чиқиш тугай деб қолди. Яқин фурсат ичида бу лойиҳалар ялпи мажлисда муҳокама қилинади.

Конференция иши қандай бораётганини бутун Гавана диққат-эътибор билан кузатиб турибди. Газеталар конференция делегатлари билан қилинган суҳбатларни босиб чиқармоқда. Телевидение ҳар куни конференцияга бағишлаб махсус программалар кўрсатмоқда. Пойтахтдаги энг йирик виставка залларида катта-катта виставкалар очилди. Бу виставкалар конференцияда вакиллари қатнашаётган мамлакатларнинг тарихи ва маданиятига бағишланган. [illegible]

ЧЕТ ЭЛ СПОРТЧИЛАРИ ҲАЁТИДАН

ТРЕНЕР ЭШИГИ ОЛДИДА БОМБА ПОРТЛАДИ

Бу воқеа Буэнос-Айресда бўлиб ўтди. Номаълум бир киши машҳур тренер Ренато Кезарини квартирасининг эшиги олдига пластмассадан ишланган кичик бир қутичани ташлаб кетибди. Бу қутичага тренернинг қўшниларидан бирортаси ҳам эътибор бермадилар. Афтидан улар бу қутичани тренернинг дўстлари ёки қариндош-уруғларининг биропртасидан келган совға деб ўйлаган бўлишса керак.

Лекин бир неча соат ўтар-ўтмас ҳалиги қутича портлаб кетди. Қутичанинг ичига ясси шаклда ишланган бомба жойлаштирилган экан. Портлаш зинапояни ост-уст қилиб бузиб юборди. Бомба парчалари тренер квартирасининг деразалари орқали хоналарга сочилди. Яхшиямки уйда Кезарини ҳам, унинг оила аъзолари ҳам йўқ экан, бомба ҳеч кимга зарар етказмади.

Полиция дарҳол айбдорни қидиришга тушди. Маълум бўлишича, тренернинг биропрта ғаними бўлмаган. Лекин у бошқарадиган «Ривер Плейт» командаси бомба портлагандан бир неча кун олдин кутилмаганда «Бока Юниорс» клуби командасига 1:2 ҳисобида ютқазиб қўйган эди. «Ривер Плейт»нинг ишқибозлари ўз командаларининг мағлубиятидан жуда ғазабланиб кетишди. Улар Кезарининг урмоқчи бўлишди. Лекин у полициянинг ёрдами билан стадиондан бир амаллаб қочиб олган эди. Полициянинг тахмин қилишича, «Ривер Плейт»нинг ашаддий ишқибозлари команданинг мағлубияти аламини тренердан олмоқчи бўлиб, унинг эшиги олдига бомба ташлаб кетишган экан.

ПАОЛО ГУЦЦИНИНГ СОАТИ

Италиялик Паоло Гуцци ғалати футбол ишқибози. У бўш вақтларини, гоҳо бутун вақтини турли-туман соатлар ишлаш билан ўтказади. Яқинда у ажойиб бир соат кашф этди. У шундай антиқа бир соат ясадики, унда ҳақиқий футбол ўйини бирма-бир тасвирланади. Масалан, циферблатда рақамлар ўрнида турли рақамдаги кичик футболчилар турибди. Ҳар бир чорак соатдан кейин қўнғироқ ўрнига одамлар билан тўлган стадиондаги шовқин-суронлар эшитилади. Ҳар ярим соат ичида одамларнинг судьялардан норози ҳуштаклари янграйди. Ниҳоят ҳар бир соатдан сўнг судьяни ҳақоратловчи бўғиқ овозлар хирриллайди. Роппа-роса кундуз 12 да циферблат устидаги кичик уйчадан пластмассадан ясалган судьяча сакраб чиқади, унинг орқасидан эса футбол ишқибозлари қувлаб кела бошлайдилар.

Паоло Гуццидан ишқибозлар соатини сотишни илтимос қилиб жуда катта сумма беришга ваъда қилишди. Лекин у соат харидорларининг илтимосини бутунлай рад этди.

— Мен бу соатни ҳеч кимга сотмайман, — деди харидорларга Гуцци, — стадиондаги воқеаларни ўз уйимда ҳеч нарсадан бехавотир ҳолда томоша қилишни афзалроқ кўраман. Мен судья соатимдан сира ажрамайман. Бу ўринда менинг фикримни ҳар бир футбол судьяси яхшироқ тушунса керак, деб ўйлайман.

МАШҲУР БОКСЧИ ВА ЎҒРИЛАР

Яқинда Америка матбуотида бокс бўйича жаҳон чемпиони Джо Луиснинг номи яна пайдо бўлиб қолди. Бир вақтлар бу одамни «енгилмас боксчи» деб аташар эди. Лекин унинг номи кўпдан бери унутилиб кетган эди. Джо Луиснинг номи бу гал спорт учун ажратилган саҳифаларда эмас, балки, хроникалар босиладиган бир бурчакда такрорланиб қолди.

Джо Луиснинг газетада пайдо бўлишига қуйидаги воқеа сабаб бўлди: Джо Луис ҳозирги кунда яшаб турган Денвердаги квартирасини ўғрилар босибди. Улар уйдан тузукроқ нарса тополмаптилар. Улар собиқ боксчининг бор-йўғи 620 долларини ўлжа қилишга муваффақ бўлишибди. Репортёрлар собиқ боксчининг аҳволини билишга қизиқишибди ва ундан ўғирланган пулингиз учун хафа бўляпсизми, деб сўрашибди. Луис шундай жавоб қилди:

«Пўғ-э... сира хафа эмасман. Аксинча бу бечора камбағалларга ачиняпман. Шўринг қурғурлар арзимаган пул учун шунчалик овора бўлишибди. Мен ўз ҳаётимда шундай ўғриларни учратганманки, улар ҳеч нарсадан ҳайиқмай талай-талай пулларни ўлжа қилар эдилар. Мен рингга чиққанимда миллионлаб пул тикишар эди. Спортдан кетганимдан сўнг эса, бу пуллар тўлов бошқармаларига опғирларнинг ҳамёнларига ўтиб кетди. Мен ҳозир ўғирлатган пулни топиш учун полицияга мурожаат қилишим мумкин. У вақтдачи? Бу ҳақда ўйлашнинг ўзи тентаклик эди. Менга ҳеч қандай полиция ёрдам бера олмас эди. Менинг пулимни жуда «қонуний» қилиб ўғирлашар эди». (АПН).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

❀ РАДИО

14 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбекистон областларига бағишланган радиофестиваль.

Бухоро области.

6.03, 8.15, 13.30, 18.00, 19.00, 19.10, 19.50, 23.00 — Сўнгги ахборотлар.

6.15 — Концерт, 6.45 — Гимнастика, 7.35 — Эшиттиришлар программаси, 8.25 — Концерт (Бухоро область артистлари ижросида).

9.15 — «Совет Ўзбекистони» ва «Правда Востока», 9.53 — «Ҳақиқати Ўзбекистон», 16.00 — «Правда» газеталарининг обзори.

9.30 — «Бухоро ироғи», 10.10 — Партия қарорларини амалга оширамиз, 10.30 — Концерт, 11.10 — Партия съездига Бухоро область меҳнаткашларининг туҳфалари, 11.20 — Ўзбек революцион қўшиқлари, 12.15 — Концерт, 12.50 — Ўзбекистон ипаги (рус.), 13.00 — Томди чўпонлари, 13.40 — Енгил куйлар, 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун, 16.15 — Бухоро область театрларида, 17.00 — Концерт, 18.10 — Зангори олов трассаси, 18.30 — Қўшиқлар, 19.20 — Социализм мамлакатлари куйлари, 20.00 — Жонажон партиямизга совғалар (рус.), 20.15 — Бухоро область меҳнаткашлари учун концерт, 20.45 — Сиёсий билимлар радиоуниверситети, 21.20 — Концерт, 22.00 — Халқаро темада, 22.10 — Қўшиқ ва рақслар, 22.40 — Бухоро ёқувчилари, 23.10 — Эртаги кун эшиттиришлари, 23.20 — Бухоро область донгдор кишилари талабига мувофиқ концерт.

❀ ТЕЛЕВИДЕНИЕ

14 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.20 — **Юқори синф ўқувчилари клуби**, 19.00 — **Экран янгиликлари**, 19.50 — **Композитор С. Бобоев.**

20.30 — **Эшиттиришлар программаси**

Ўзбек тилида: 20.35 — **Телевизион янгиликлар**, 20.50 — **Беш йилликнинг биринчи йилини меҳнат намуналари билан шарафлайлик** (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 21.10 — **Чол билан кампир бўлган экан** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 19.10 — **Қизиқ ўйинчоқлар** (болалар учун), 19.35 — **Телефильм**, 20.05 — **СССР халқлари куйлари.**

Рус тилида: 20.35 — **Новелла кутубхонаси** (артист З. Шарқ ижро этади), 21.05 — **Юзеф Хельмонский** (ҳужжатли фильм), 21.15 — **Чақирилмаган меҳмонлар** (бадиий фильм).

❀ ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 15/I да **Хоразм қўшиғи.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 14/I да **Сарвқомат дилбарим**, 15/I да **Ўғирланган умр.**

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА — 14/I кеч соат 7 яримда **Ўзбек давлат филармонияси ва эстрада артистларининг концерти.** Билетлар сотилмоқда.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 15/I да **«Юность» цирк коллективи ва «Арслонлар» аттракциони.**

❀ КИНО

Фавқулодда топшириқ — НАВОИЙ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЁШ ГВАРДИЯ», «МОСКВА», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва 3 да).

Афина атрофида — СОБИР РАҲИМОВ номли, «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ИСКРА», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ДРАМА ВА КОМЕДИЯ ТЕАТРИДА
15, 16 январда
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
Ҳусниддин Шарипов асари
ОТА ЎҒЛИ
2 парда, 6 кўринишли музикали лирик драма.
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоблари **Ф. Содиқов** ва **Б. Гиенко** музикаси.
Постановкачи режиссёр — **Абдурашид Раҳимов**, рассом — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби **Г. А. Визель**, дирижёр — **Қувонч Усмонов**, балетмейстр — **Омон Назруллаев**, хормейстер — **Ботир Умиджонов**, концертмейстерлар — **М. Фурман** ва **А. Малина**, режиссёр ассистенти — **Раиса Муҳиддинова.**
Спектакль кеч соат 7 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

1966 йил 24 январь кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Фалсафа ва ҳуқуқ институтининг илмий советининг мажлисида (Братск кўчаси, 33-уй, 5-қават)
Н. Ғоибов — Фалсафа фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун: «Маркс-ча-ленинча гўзаллик тушунчаси ва унинг ўзбек совет поэзиясида ифодаланиши» деган темада.
ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ
Диссертация билан Фанлар академияси кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

Совет Ўзбекистони
ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, № 26. Редактор — 26545. Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 27283. Партия турмуши — 33469, 31226. Пропаганда — 27221. Коммунистик тарбия — 31455. Саноат, қурилиш ва транспорт — 34780. Совет қурилиши — 33258. Қишлоқ хўжалиги — 27604. Адабиёт ва санъат — 32036, 31226. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005, 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар — 28142. Коммутатор — 30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258.
№ Г — 13. Индекс 64543. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Р. 08045.